

POLITIŠKOS ŽINIOS.

AMERIKA.

Siaurinio žemgalio suradėjai dar neubaigę ginčų, bet abudu jau keliauja Amerikon, todėl reikia tikėti, kad ir vaidai jų turės užsibaigti. Lygiai Peary, kaip ir Dr. Cook turės stoti prieš specialistų mokslinčių komisiją ir atsakantiesi prirodymais, nuorašais observacijų turės paremti savo tvirtinimus. Jeigu pasirodys, kad Dr. Cooko tvirtinimai teisingi, tai garbė Pearyo nupuls, visą garbę gaus Cook, jis bus pirmutiniu žemgalio suradėju. Kaip ten nebūtu su tuom, kas pirmutinis prie žemgalio prisigriebė, jis nepadidins Suvenyčių Valstijų ploto, nes ne vienas iš prisigriebusių ten sausos žemės nerado, buvo ten ledas, uždengtos jūros, o jūrių, sulgę terptautiškų teisių, nieks savintiesi negali, jos niekam nepriguli. Ir iš sausos žemės plotų toliau nuo poliaus ne didelė Amerikai bus nauda, nes, kaip užtikrina Cook, toliau už 85° laipsnio siaurinės platumos jis nesuradė nė jokio žemko gyvybės, toliau į siaurinę nėra nė jokių gyvūnų, nė augmenų, taigi aišku, kad ten nė žmonės negali gyventi, nes žmonių gyvenimas surištas su gyvūnais ir augmenimis: kur gyvūnų ir augmenų nėra, ten nėra ir žmonių. Sausumai gi į pietus nuo 85° laipsnio siaurinės platumos ir pirmą būvą žinomi. Bergždžias todėl buvo Amerikos tuš laikraščiu džiaugsmas, kad Dr. Cooko ir Pearyo suradimai, prisidės prie padidimo Jungtinių Valstijų ploto. Iš tikro niekur tokių godumas ir alkis žemės neapsireiškia, kaip tulose Amerikos laikraščiuose; jie nebūtu užgandinti net tasyk, jeigu visa žemė prigulėtų Jungtiniams Valstijoms ir tasyk dar vertyk, kad mėnulio, Marso ir kitų planetų negalima pasiekti ir užimti po globa žvaigždžių vėliavos, civilizuotų planetų gyventojus.

Jungtinių Valstijų prezidentas Taft dabar važinėja po savo viešpatystę. Nors jis žmonių rinktas prezidentu, bet kelionėse politikieriai pareigia jam dar iškilmingesnius priėmimus negu tiliems Europos monarchams, ir valdžia jo didesnė, negu pavelskian, Anglijos arba Italijos karalių.

Anglijos ir Italijos karaliai neturi nė jokios įtakos ant valdymo, jie tik reprezentuoja savo valdomą kraštą, Amerikoj gi prezidentas savo atsiliepimuose kongresui ir senatui nurodo politikos pakraipą, o politikieriai tankiai paremia prezidentą. Amerikoj prezidentas išsirenka sau ministrus ir juos laiko to, ko jie jam patinka, ministrai visai prieš parlamentą nestoja, Anglijoj, Italijoj arba Prancūzijoj karalių ar prezidento išrinktus ministrus žmonių rinkti parlamento atstovai ant rytojaus nuo vietų gali prašalinti.

Ir dabar, važinėdamas po Ameriką, prezidentas Taft savo kalbose išreiškia savo geisimus, o geisimai tie žinomi: jis geidžia dar didesnę valdžios; ją įgavęs, gali pasigarsinti cecioriu ir vietoj renkamokietiams metams valdomo, gali tapti paveldėju valdžios, kaip yra visose monarchikuose kraštuose. Taft, dabar būdamas karo ministru prezidentant Rooseveltui savo politikuose kalbose išreiškė nuomonę, jog Amerikai nėra reikalo amžinai laikytiesi respublikoniskos rėdos: tauta, girdi, gali rėdos formę perkeisti taip, kaip jai patinka, taigi Jungtiniai Valstija gali tapti monarchija. Kad tauta gali tą pakeisti, abejonės nėra, tik Amerikai tauta stovi nuosaliai, o politikuose mažas politikierių skaitis, jie į valdymą išsirenka iš visų pildančių vien jų norus; išsivadantis politikieriams, garsesni urėda ne patėks. Tauta, taigi, geidžia, bet politikų varo ne politikieriai.

Jeigu Amerikos konstitucijos, a nors ypata prezidentui gali renkami daugiausiai diem nam pagrędžiam. Jau prie veltvo buvo pakeltas klausimas, ar tauta gali pakeisti konstituciją, ar ne. Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

Jeigu tauta pakeistų konstituciją, tai būtų pirmas pavyzdys, kai tauta pakeičia konstituciją.

trečiam terminui, nes, matyt, dar dirva ne prirengta ganėtinai, todėl užleido Taftą, kuris toliau rengia dirva monarchijai Amerikoj.

Jeigu tik augščiau paminėtas apribėjimas konstitucijoj bus panaikintas, jeigu tik politikieriai galės statyti be jokio apribėjimo prezidentavimui tuos pačius kandidatus, urėdas tas lengvai gali persikeisti į paveldėtinį ir Ameriką, nors ir vadintusi respublika, jau niekuom nesiskirs nuo monarchijos krašto, gal vien tuom, kad čia prezidentas didesnę turi valdžią negu kaip koki Europos monarchai.

SIAURINĖ AFRIKA.

Sulaukęs daugiau kariūmenės, ispaniškos kariūmenės viršininkas, jenerolas Marina, ima viršų ant maurų. Jis su savo kariūnais jau peržengė Mellilės apskrįčio rubežius ir perėjo į tikrą Morokko viešpatystę, stumdamas vis toliau maurus. Morokko sultano užrubežinių reikalų rėda padavė Tangere esantiems svetimių kraštų pasiuntiniams protestą prieš tokį ispanijonų pasielgimą, kuris yra priešingu viešpatysčių sutarimui mieste Algeciaras, sulgę kurio, dalyvavusios sutartinės viešpatystės užtikrina šilumą Morokko plotų: vien Prancūzijai leido sūsti savo kariūmenę, jeigu užimtų kur maistai grešiant europiečių gyvybei. Užrubežinių reikalų sultano rėda reikalauja, kad kitos viešpatystės iškištų ir priverstų Ispaniją sugrąžinti kariūmenes atgal į Mellilės apskrįtį. Bet, turbūt, kitos viešpatystės, bent tuom tarpu nesikiš į karą Ispanijos su maurais, o pati Ispanija, sykį karą pradėjusi, jo pasekmių negali išsivadinti po teip didelių nuostolių. Ant galo, juk maurai, nustūmę į tikrą Morokko teritoriją, ten susidurinę, jeigu leistu susidurti, vėl gali Mellilę užimti.

Ispaniskosios kariūmenės dalis, po vadovystės jenerolų Del Real ir Tovar užėmė aplinkines Cap Herta po sunkiam mušui su maurais. Maurai nebūdė net kelis šimtus kariūnų, ispanijonai turėjo vieną užimtus, o 28 sužeistus. Pakrantėse ispanišką žemės kariūmenę, jos ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

Pirmian Morokko sultanas į karą nesikišo, maurams dar liepė saugotis susirėmimų su ispanijonais, tik jie jo prisakymo neklausė; dabar, peržengus ispanijonams tikrojo Morokko rubežius, jo ženginė paremia jos kariškijiečiai, kurių didelių kanonių šūviai ypač daug blogo maurams padaro.

pažintos žemės negali įžesti nė Argentinos prezidento, nes kiekvienas turi tiesą išsivadinti dalies sau prigulėjusios naudos.

MASKOLIJA.

Peterburgo laikraščiai pagarsino, buko besilankantis savo dvaruose Kauno gubernijoj Maskolijos ministrų pirmininkas Stolypin, atsilankiusiai pas jį žydų deputacijai zadėjęs dūmai paduoti sumanytą visokių palengvinimų žydams. Tam vienok tokioms užgrynė Stolypinui tarnaujanti laikraščiai, kurie aprėškė, jog nė joki žydams palengvinimai ne bus dūmai paduoti, kad nieko panašaus daryti randas nesirengia.

Iš Peterburgo pasitraukė Amerikos ambasadorius McCormick, jo vietoj atkako prezidento Tafto paskirtas W. W. Rockhill ir apsisistojė hotelį, kadangi iki šiol Ameriką savo ambasadoriaus neturėjo specialiosios triobos, tik dabar stato tokią triebą.

Cholera Maskolijoj plitnaisi visais pusės; Peterburge rods ji beveik su visu išnyko, bet užtai išsiplatino, iš Peterburgo, matyt atvilkt, po kitus apskrįčius. Liga platinasi jau Lietuvoj, Latvijoj, Baltgudijoj, gubernijose prie Volgos; buvo apsigimai ir Doniskų Kazokų žemėj, o paskutiniuose laikuose apsirėškė jau Vladivostke, Siberijoj; laukia jos ir ant Kaukazo, kur dėl menko užderėjimo laukia šmet ir bado metų.

Visas caro rando palengvinimas žydams — yra vien atsaukimas apšvietimo ministerio prisakymo, kad šmet į augštesnes mokyklas visai neįprimtų žydų, nes seniau jų priimta daugiau negu leista. Ministerio randa panaikino tą fanatiko ministerio prisakymą ir dągi pakėlė nuosimtį žydų galinčių įstoti į augštesnes Maskolijos mokyklas.

AUSTRALIJA.

Australijoj, mieste Sydney atsiuvo kongresas visų Anglijos vaizbuo butų. Sumanyta ir priimta reikalavimas, kad randas valdytų visus telegrafus. Mat Anglijos kolonijose, teip kaip ir Amerikoj, telegrafų linijos yra privatių kompanijų rankose, kurios išnaudoja gyventojus. Europoj telegrafai, o daugume kraštų ir telefonai, yra krasos prižiūrimi ir valdomi, taigi jie yra randa rankose. Vaizbininkų kongresas reikalauja papiginiuoti telegramų ypač vaizbininkams ir laikraščiams.

Taigi mat viešos naudos įstaijos iš palengvo pereina į randa rankas. Vokietijoj, o iš dalies ir Prancūzijoj ir gelžkeliai nuo privatių kompanijų randa išpirkti. Iš to gyventojai turi didesnę naudą negu visos valdant kapitalistų kompanijos, nes randa gali sumazinti kelionės lėšas, randa prižiūri parlamentai, kompanijos gi stengiasi vien kuo daugiausiai pelno turėti.

IS LIETUVOS.

IS VILNIAUS.

Rugpjūčio 15 d. jo pačio miesto salėje, kur 1905 m. buvo Didysis Seimas, buvo parodyta žinoma komedija "Amerika pirtyje" ir drama "Birute". Iš Rygos, Siauliu, Kauno, Peterburgo, Vilniaus, Varšavos susirinkę geresnieji mūsų artistai gerai atliko savo darbą. Ypač puikūs buvo Birutės giesmininkai, kurių prisirinko apie simtas. Tas vakaras buvo surengtas paminėjimui to metų suėjimo nuo pirmutinio Lietuvos teatro Palangoje. Buvo perskaityti nuo scenos to pasveikinimo, iš jo vienas nuo esty teatro "Vanemuine" iš Dorpatos.

Rugpjūčio 16 d. "Rutos" bute buvo sudėtinis priėmimas, pietus — susidėjo ant to per 60 žmonių. "Rutos" salė buvo pilna svečių už stalų susėdusių. Buvo smagus pasikalbėjimai. Nusiusta pasveikinimai pirmojo teatro įrengėjai: Dr. Vainėliui, Gabrielei Petkevičaitėi ir padėkavimas už pasveikinimą esty teatrui "Vanemuine". Po tam buvo šokiai.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės paroda, kuri kol kas menkiausiai išrodo. Paroda atidaryta nuo 10 val. ryto iki 10 val. vakaro. Nuo 4 iki 10 val. muzika. Įėjimas 30 kap., mokiniams — 15 kap.

"Siev. Zap. Golas" redaktorių Satą teismas nubaudė 25 rub. už parąsą laikraštį apie staigų Pergamento mirtį, kur buvęs užgautas teistų ministeris Ščeglovitovas.

Lukiškijoj nuo sekmadienio atsidengė žvėrių paroda. Galima matyti daug šiltųjų kraštų žvėrių.

Rugpjūčio 16 d. buvo atidaryta Vilniuje Franciskų mūruose prie Trakų uilyčios "Butų Įtaisyimo" paroda. Yra šis tas naudingo ir valstiečiams ant tos parodos: nedegamos triobos, nedegami stogai, muros iš smėlio su vopna, sūliniai, mašinos stogų čerpėms dirbti, triobų plenai. Be to tuose pačiuose kambariuose yra ir sodininkystės

šieji darbai, kurių vietiniai gyventojai jau nebeori dirbti. Visi laiko musikių už pastumdėl, apsilėdėl, menkai išmanant...

Mes, rygičiai, gerai žinome, su kokių paniekinimu latviai istaria žodį: "leitis", su tokiu pat jausmu Rusijos miestuose sakoma: "žmudiakl"; nors nesu buvęs Amerikoje, bet teko girdėti, kad ir ten musikiškai turį nepažįstus vardus, nes tankiai vadina juos tiesiai gyvuliais. Ir tai taip sakoma i mūsų geriausias įtegas, i mūsų vyrus-žaliukus, i mūsų mergaites-"lelijėles"! Kodėl-gi jie nemeta su paniekinimu turį kraštų ir neina i tėvynę, kur jie teip reikalingi-kur jų taip laukia?

Kodėl? — Priežastų daug; svarbiausioji tarpe jų — trūkumas mūsų kaste pramonijos: visiems darbo nepakanka. Be to, da reikią žinoti, kad gyvenimas svetur, mieste — tai saldus nuodai, kurie savo saldumu ir pritraukia mus jaunuosius. Žiūrėk: vienas pat vaziavo namo apsilankyti juodai apsirėdęs, su skrybėle, su mankietais, su laikrodėliu, kalbėdamas priduria tankiai latviškų, rusiškų arba angliškų žodžių... poėnas ir gana! Teisybė, kišenė tuščia, bet... kas mato kišenę! Arba kita pagrįžo išblyškęs, susivarijus, su sketeliu, su pelerina, dagi su skrybėle sveikindamas, pritupia (pagal ją tai vadinasi "knips"), sakosi parvaziavusi "ant žemių" — Kuo-gi ne panelė? Prisklause visokių pasakų nuo to "ponų ir panelių", musų vyrai ir mergaitės tik ir svajoja paskui apie miestą, ir žiūrėk, už poros sanvaidžių jau vienas atsiturė Rygoje, kitas Chicagoje, trečioji Peterburge ir tt. ir tt.

Ar-gi visi musikiškai blogai gyvena miestuose? Žinoma, ne visi: yra tokių, nors ir nedaug, kuriems ir labai gerai sekasi; tie jau visai dėl Lietuvos praivę: jie nebegriž i tėvynę; taipogi negrižta ir tie, kuriems einasi vidutiniškai; tie-gi, kuriems einasi blogai, pasistumdę keletą metų po miestą, išmėginę visus kuostunkiausius darbus, nusikurdę, tankiausia netekę sveikatos, pagrižta namo... Bet kas iš jų? Jie Lietuvai jau neįnadingi, dagi kenksmingi: jie jau pavargėliai, kai-kurie ligoniniai, kiti be kojos, be rankos, tankiai ir be nosies. Tokia tai musų išvystė...

Stiprantamas daiktas, kad prie tokių sąlygų kultūros darbas Lietuvoje labai sunkus ir mažai pasiekiamas. Pavyzdžiui, paimekime dirvą, kuri kuopikliausiai prižiurima; bet jeigu kas intų ir išrautų kuogružiausius ir stipriausius diėgys, — ar galima laukti iš tokios dirvos gėty vėjų, nežiurint i tokią augstą jos kultūrą? Taip-pat ir musų tėvynė iš to atžvilgio pavojuje. Norint gėlti nuo to pavojaus, reikia, kaip įmanant, stabdyti emigraciją. Reikia nurodyti musų ukinkams, kaip pakelti žemės derlingumą, reikią įkalbėti tėvus, kad mokytų savo vaikus amatų, reikią stvertiesi už prekybos, apskritai imant, mums reikią daugiau šviesos, ir šviesos, tiksliai tada visi turės duonos ir namie, ir nereiks musikiškams kentėti paniekinimo svetur.

M. S.

IS PRUSU LIETUVOS.

Mes nuoseiai pavydime Prusų lietuviams tosios liuosybės, kurią anie turi. Bet štai atsitikimas, kuris parodo, kad mums nėra ko jau taip labai tiems musų broliams anapus sienos pavydėti. Rugpjūčio 15 d. Lausargiuose turėjo būti surengtas vakaras "Tauragės Lietuviškos Giedotojų Draugijos". Ale koksai buvo nusistebėjimas, kuomet išvakaro buvo gautas nuo policijos vyriausybės to vakaro uždraudimas, nors kelioms dienoms prieš tai tasai patis policijos vyresnysis buvo sakęs, kad leidimą duosius. Nesuspėta buvo nei Tauragės Draugijai pranešti apie tai. Ji, kaip buvo pasidėjus, atkelavo ant rugpjūčio 15 d. i Lausargius, bet "visas" jos darbas Prusų lietuviams keletą linksmy valandų prigratavty išėjo ant vėjo". Salės savininkas Kuehlichas žada skystis ir ginti savo tiesas sulyg paskutiniuosius instancijos. Taip praneša "Nauja Lietuviška Ceitunga" No. 67. Beveik lygiai taip, kaip pas mus!

Kodėl Prusų policistas uždraudė tą vakarą, "N. L. Ceitunga" nepaasko, bet galima drąsiai spėti, jogei Prusų valdžia jau ima skersuoti, kad Prusų lietuviai pradeda artintis prie Didžiosios Li-

tuvos: mat tą vakarą buvo surengusi Tauragės draugija. ("L. U.).

ISPUDŽIAI IS "LIETUVIU SVENTES" TILZEJE (8 VIII).

Mus, Didžiąją ir Maząją (Prusų) Lietuvą, skiria ligšiol Chinų siena. Mes nepažįstame vieni kitų ir nesistengiame pažinti. Mes temokame barti Mazuosius Lietuvos už susivokiėdavimą, mes temotame jų ydas, ir užmerkiame akis ant jų gerųjų ypatybių. Stai viens pavyzdys.

Yra Tilzeje Lietuvos Giedotojų Draugystė, kurios prisakyti stovi žinomas visai Lietuvai poetas bei mokslininkas Vidunas. Draugystė gyvuoja jau 14 metų, mės i metų kelia eilę "Lietuviškų Sventių" įvairiuose Prusų Lietuvos kampuose; du kartų i metus, žiemą ir vasarą, daro minėtoji draugija dides Lietuvos Sventes-pačioj Tilzeje. Tos Sventės yra išties didelės, nes susirenka juos žmonės iš visų Prusų Lietuvos kampų. Man teko keletą kartų būti ant vasariųjų lietuvių Sventių, keliąmų minėtosios draugijos Tilzeje, gražiam Jokubinės parke (darže).

Pasistengsiu smulkiau aprašyti tas "Lietuviškas Sventes", kurios taip skirias nuo paprastųjų musų taip vadinamų "vakarų-spektaklių".

Jokubinės parkas dienoje "Lietuvių Sventės" esti išpuostas tautiskomis lietuvių žaliai-baltai-raudonomis vėliavomis. Pati "Sventė" paprastai prasideda ant 4 val. po pietų dainomis. Dainininkės apsisitaisius paveikslingais tautiskais rūbais. Čia negalima nepastebėti, kad Prusų lietuvių moka su didesniu skoniu taisyties ir dėvėti tautiskuosius rūbus negu jų sesės i tokios sienos pusės; jos nespisuoja kaspinais, kas buvo ir yra rusių bei lenkių papročiu; vietio to jos mielai puosiaisi skaisčiu gintaru. Spalvos jų rūbų skaisčios ir malonios.

Dainavimas atliekamas labai rūpestingai; daugiausia dainuojamos dainos, sutaisytos pačio p. Viduno. Pastaruoju kartu (8 VIII) buvo dainuojamos taip-pat Miko Petrusko ("Oi matule") ir Naujaio ("Kur bėga Sešupė") komponuotos dainos. Siuometinėj "Lietuviškoj Sventėj" didžiausį pasisekimą turėjo vaidinimas su dainomis. Vaidino — "Išvadotojas". Ant scenos tarp gyvų žaliūnų riegso griuveniai senos Lietuvos pilies, tarp jų bastos jannikaitis, karštas musų diėnų lietuvis, "Visvydas", noris išvaduoti užburta pilyje karalaitę. Visvydas tvirtai nori ir tik išvaduosius. Draugas jo Raulkyls, senovės niekintojas, juokiasi iš Visvydo ir pataria jam neklusai tyti tuščių žmonių pasakų. Visvydas nieko nepaisydamas nesiliaukia lankę užburta pili. Vieną gražią mėnesienos naktį staiga apsirėškia jam užburta karalaitė sykiu su 8 kitomis užburtomis mergaitėmis, maloniai naunuojančiomis.

Tai eina dienos! Tai slenka naktis! Sušvint aušrinė, Spind vakarinė. Kuomet pareis, kas išvadotun. Gyvybės šviesan mums atidutun. Sugriuv bokštai! sugriuvo pilis. Tėvynė žuvo, tamsybei klūvo. Tik apuokas skrajodams loja, Tėvynės žiedus maru aploja...

Jaunikaitis apžavėtas nežemiskų jų dainavimu dar pasidrutino savo nore ja išvaduoti, bet nežino kaip. Iš naujo apsirėiskiusios jam apžavėtosios mergelės apreiškė:

"Sventykloj šale šulun. Senės tris apglobk karštai. Ir veido bails-bangiojo juu, Berneli nebok to visai!"

Tuom žygiu tarp griuvenių atsiranda 3 baisios raganos, viena kitos biauresnė. Visvydas, prišokęs bučiuoja vieną paskui antrą, bet nuo trečiosios atsikreipia su pasibaurėjimu, dar kartą bando ją bučiuoti, bet griuva lyg Perkuno nutrenktas. Trečioji ragana turi baisy mirties pavidalą.

Nuliudo, aptemo užburtoji karalaitė ir jos sandraugės ir liudnai, liudnai dainuodamas vilties dainą:

"Ir dar vis gyvas skaistus lu (kėjimas) Dar mums nežuovo nusidėjimais. Tikrai pareis mus išvadotun. Didybės šviezn mums vėl paduotun".

— Išnyko.

Klausytojai buvo visiškai apžavėti šita nepaprasta regykla, juoliau kad viskas buvo pavyzdinai atlikta. Išvadotojas rolę lošęs p. Borchet atliko didei gerai, patėmytina, kad p. Juozapaitis, lošusi užburto karalaitės rolę visai pasekmingai, dar pernai vos-vos galėjo susikalbėti lietuviškai.

Negaliu nepadaryti dar kelių pastebėjimų dēlei pačio vaidintojo dalyko. Tai yra vienas iš naujausiųjų veikalų jau plačiai pragarėjusio musų poeto Viduno. "Išvadotojas", kaip ir visi kiti Viduno veikalai bei veikalėliai turi gilią idėją. I žmonių pasakas apie senobines Lietuvos pilies, idėjų jiai augstą mintį — *tėvynės išvadavimą*. Sako įsiai:

"Nors veikia stotys drąsa tikroji Ir puosyt vyran tvirtan ir tyran Tas tad ateis (mus) išvadotun. Rikybės šviesan mus, aidiutun."

Reikia pažymėti, kad tai dar nėra pilnai užbaigtas veikalas, tai tik embrionas, iš kurio gal buti gimis opera, drama... sunku i anksto nuspresti, bet tai paprastai Viduno tvėrimo budas. Pirma negu leisti koki savo veikalą i žmones jis jį išbando iš visų pusių. Visi jo išleistieji išgirdo dramatiškąjį veikalą pirmo to buvo daug kartų išbandyti ant scenos Prusų Lietuvoj.

Sventė užibaigė to val. vakare vaidinimu salėje jau žinomos p. Viduno komedijos. "Jonuks merų bijas". Si "Lietuvių Sventė" lygiai kaip ir visos kitos "Giedotojų Draugijos" keliamos, buvo labai skaitlingai lankyta (apie 1500 ypatų). Gaila labai kad ant panašių Prusų lietuvių švenčių nesilanko svečiai iš Didžiosios Lietuvos. Iš to, butų dviguba naua: viena—giminytės ryšiai tuomi tarp mus sustiprėtų, antra, galėtume mes, rasio to i pasimokyti pas Prusų lietuvius.

Tilzės Giedotojų Draugijos nebegalima kaltinti už negarsinimą savo švenčių Didžiosios Lietuvos laikraščiuose, bet tai buvo ligšiol tuščias šauksmas; tikėkime, kad atitęj Didžioji Lietuva nebeapsirikis kurčia ant Mazosios Lietuvos šauksmo. Juo labiau, kad ir gera proga netruks tam pasitaikyti. Gildeju kad ateinančią vasarą "Tilzės Giedotojų Draugija" žada iškilmingai švėsti 15 metų įkurimo sukaktuves.

Neabejoju, kad taip iškilmingo valandoj, kuomet viena iš svarbiausių kultūros įstaigų Prusų Lietuvių švės savo jubiliejų. Didžioji Lietuva negalės nepalyvuoti tame. Fagvėsim — pamatysim.

J. G. ("Lietuvos Žinios").

JUOZAS VILKUTIS-GULBINSKIS KETURAKIS.

(Jis paršė komediją "Amerika Pirtyje").

Svendiant 10-ties metų snėjimą nuo pirmutinio atviro pasipordymo musų teatro Lietuvoje neprosail bus paminėjus autorių anos garšiosios lietuvių komedijos "Amerika Pirtyje".

Valstiečio sumas, gimė kovo 1 d. 1869 metais Gulbiniškų kaime, Liudvinavo parapijos, Janavo gminos, Kalvarijos paviete. Mokinosi namie pats per save ir yra dabar gana apsisvietęs žmogus. Vyresnysis jo brolis Antanas beieidamas mokslus Marijampolės gimnazijoje, paskiau Maskvos universitete ir kelių inžinierių institute, zinoma, padėdavo broliui lavintis. 1889—1890 J. V. metais turėjo atlaikyti sunkią operaciją Maskvos prof. Sklifosovskio klinikoje — nustojė vienos kojos. Toliau gyveno savo tėviškėje ir pas brolių inžinierių Užkaukazyje. Pagalios gavęs nuo savo dėdės kun. Vilgutovskio Gudelių bažnytkiemyje 40 margų ukį apsigyveno tenai ir dabar tebevyvena ir kartu yra Balbieriškio apielinkės gminos teiseju.

J. Vilkutaitis jau apie 1891 ar 1892 metais buvo padavęs a. a. daktarui Petru Matulaičiui peržiūrėti savo parašytą komediją. Matulaitis išrado tą veikalą silpnai parašytą. Po tokiame nutarimui jaunas autorius padėjo savo veikalą i šalį ir per 3 metus nieko jam nedarė. Per tą laiką jisai geriau apsipazino su teatriniais veikalais ir su teatru, patais kėlis kartus teatre apsilankydamas. Tada anoji komedija buvo visai naujo perdirbta, ir tokiu budu atsirado dabar garši "Amerika Pirtyje". ("Am. Pirtyje" yra ir rusiškai išversta), kuri buvo atspau-

rinta Tilzeje, 1895 metais kaip priedas prie "Ukininko".

Tuo pačiu laiku, neatsimenu ke-no, buvo apgarsintas konkursas — už gerą originalinį lietuvišką dramatišką veikalą buvo pažadėta be-ne 50 rublių. J. Vilkutaitis irgi buvo nusijutęs savo komediją tam konkursui, bet nieko negavo.

Dar J. Vilkutaitis plunksnai pri-guli apysakė: "Kaip Mikas apsididėgė čebatais arba juokingas pasakojimas apie šaltbaizius". Atspaudinta, Tilzeje 1893 m. kaip "Ukininko", priedas. Dar kokią-ki kėnkia jį kišeniui, nes baltintus pigesnius miltus parduoda kaip brangesnius. Ministeris to-dėl pranešė maitininkams, kad jie po pusci metų liautusi miltų baltinimo. Mat Amerikoje ištrauki-mui iš žmonių kišenių daugiau pi-nigų, viską falšuoja.

PASIMIRĘ SENIAUSIAS KATALIKISKAS VYSKUPAS. Louisville, Ky. 17 d. rugsėjo. Pasimirė katalikiškas vyskupas Kentucky dieceijos, William George McCloskey. Jis buvo seniausias katalikiškas vyskupas Amerikoje, turėjo 86 metus.

LAUKIA NEGRŲ SUKLIMO. Muskogee, Okla. Netoli nuo čia, negrų apgyventame miestelyj Taft laukia negrų suklimo. Miestelyje yra keletas baltparvių prekėjų. Vieno krautuvę išardė su dinamitu; kiti gavo prajuskamą išsėsi-dinti iš miestelio; jeigu nenori gy-vasties netekti. Baltparvių gi mie-ste yra labai mažai, atsiremti prieš juodparvius jie negali.

DIDELĖ BANKRUTYSTĖ. Little Rock, Ark. Nusiban-krutino čia firma T. H. Bunch Co. Kalba, bak per šitos firmos nusibankrutinimą visokiems ban-kams atsieis žudyti apie 30000 dol.

APVOGĖ BANKA. Burlington, Iowa. Vagiliai įsi-kraustė i pirmą tautiską banką mieste Strunghurst, Ill. Dinami-tu išardė geležinę kasą ir iš jos paėmė visus pinigus ir turinius loikų-nors vertę daiktus.

PASKENDO LAIVAS. Woods Hole, Mas. Paskendo netoli Saw prekių laivas Charles J. Willard. Kas atsistiko su jo igula, dar nežinia. Ant jo buvo penki jurininkai.

("L. U.).

IS AMERIKOS.

VERGUVĖ.

Mispopolis, Min. Urėdinkas ateivių biuro pranešė valstijos gu-bernatoriui Johnsonui, jog tulose apskrisciuose baltparviai darbinin-kai laikomi verguvė ir tiesiog kan-kinami, kas gal įtraukti centrali-šką valdžią i vėdus su Maskolija, nes kankinami darbininkai, ma-tyti, yra maskoliški ateiviai. Der-bininkai dirbami giriose yra kaipi nelaisvėj laikomi, o net teisejai ne tik kėnkia, bet paremia verguvę. Vieno vietoj staurinėj Minesotoj, maskoliškėj ateiviai, norėdami pa-siliosuoti nuo tos verguvės, ban-dė pabėgti, bet juos pagavo ir už-tojų prastėngia sankaikos teise-žas pasmerkė juos 30 dienų prie-privertino darbo. Kad Minesotoj randas buty kitoks, zinoma, jis tu-berį įsikisti i tuos nepritinkančius civilizaciam kraštui santikius; su-ciuizmas vakarinės Europos ir Ame-rikos valstijų viršininkai neisdry-stų teip elgtiesi.

ISVEŽIMAS AMERIKOS PRE-KIU SVETUR.

Išvežimas Amerikos prekių sve-tur šimet sumažėjo, imant apskri-tai. Per Atlantiko portus pernai išgabeno prekių už 1156 milijonus doliarų, šimet, per tą patį lai-ką, tik už 977 mil.; per Mexico ru-bežų perna išvežta už 33 mil., ši-met tik už 27 mil.; per Pacifico uostas pernai išgabeno už 94 mi-lijonus, šimet, tik už 70 mil.; tik išvežimas per Golfo uostas pa-sididino ant 134 milijonų dola-rių.

PASLAPTIS DESRŲ DIRBĖJŲ.

Harrisburg, Pa. Miesto produk-tų inspektorius susekė, kad dirba-mos Amerikoje ir parduodamos 15c. ant svarą dešros turi tik 66% mē-ryos, 40% susideda iš vandens ir bulvinių miltų. Išvirts dešros to-dėl labai susitraukia ir maisto mažai duoda.

PASKENDO GARLAIVYS.

Mobile, Ala. Netoli Pinion sa-lės prie pietinių Kubos pakrantių

laikė smarkios vėtrės, su visais ant jo buvusiais žmonėmis. paskendo garlaivys Nicholas Cartina. Ant jo buvo 27 igulos žmonės ir du pasazieriai.

BALTINTI MILTAI.

Žemdirbystės ministerijos pa-skiria specialią komisiją tirinėti valgio produktus, susekė, kad ma-lunai ir kepanti duona duonkepiai baltina miltus, kad pigesni miltai ir duona iš jų kepta išrodytų ge-riau. Baltinimas miltų rods žmo-nių sveikatai ne kėnkia, bet jis vis-gi kėnkia jį kišeniui, nes bal-tintus pigesnius miltus parduoda kaip brangesnius. Ministeris to-dėl pranešė maitininkams, kad jie po pusci metų liautusi miltų baltinimo. Mat Amerikoje ištrauki-mui iš žmonių kišenių daugiau pi-nigų, viską falšuoja.

PASIMIRĘ SENIAUSIAS KATALIKISKAS VYSKUPAS. Louisville, Ky. 17 d. rugsėjo.

Pasimirė katalikiškas vyskupas Kentucky dieceijos, William George McCloskey. Jis buvo seniausias katalikiškas vyskupas Amerikoje, turėjo 86 metus.

LAUKIA NEGRŲ SUKLIMO.

Muskogee, Okla. Netoli nuo čia, negrų apgyventame miestelyj Taft laukia negrų suklimo. Miestelyje yra keletas baltparvių prekėjų. Vieno krautuvę išardė su dinamitu; kiti gavo prajuskamą išsėsi-dinti iš miestelio; jeigu nenori gy-vasties netekti. Baltparvių gi mie-ste yra labai mažai, atsiremti prieš juodparvius jie negali.

DIDELĖ BANKRUTYSTĖ.

Little Rock, Ark. Nusiban-krutino čia firma T. H. Bunch Co. Kalba, bak per šitos firmos nusibankrutinimą visokiems ban-kams atsieis žudyti apie 30000 dol.

APVOGĖ BANKA.

Burlington, Iowa. Vagiliai įsi-kraustė i pirmą tautiską banką mieste Strunghurst, Ill. Dinami-tu išardė geležinę kasą ir iš jos paėmė visus pinigus ir turinius loikų-nors vertę daiktus.

PASKENDO LAIVAS.

Woods Hole, Mas. Paskendo netoli Saw prekių laivas Charles J. Willard. Kas atsistiko su jo igula, dar nežinia. Ant jo buvo penki jurininkai.

ATEIVIŲ UŽVEIZDOS PADA-VADIJIMAS.

New Yorko ateivių užveizdos komisijos išleido padavadijimą neisdavinėti iš Ellis Island jamų mergaičių, atkankančių Amerikon, da-teip vadinamies prieglaudos na-mams, bet pakviesti merginų gi-mines ir pažįstamus jas paimiti.

GAISRAI.

Portland, Ore. Sudėgė čia Port-land Flouring Mill Co. malunai ir krautuvės. Nuostolius gaisro pa-darytus skaito šimtais tukstantų doliarų.

Evansville, Ind. Sudėgė čia miltų malunai ir krautuvės Ighe-hart Brothers. Nuostolius gais-ro padarytus skaito ant 20000 dol.

NELAIMĖ ANT GELŽKELIO.

Nashville, Ten. Netoli Pigran prekių traukynis sustūmisu su pa-sazieriniu. Prie to 8 ypatos likosi užmuštos, sužeistų gi yra diktai.

IS DARBO LAUKO.

Pereitą sanvaidę Jungtiniuose valstiejuose buvo 198 nusibankru-tinimai, arba 7 daugiau negu užpe-reitą.

Council Bluffs, Nebr. Sustreik-kaivo čia tarnaujanti ant gatvinių karų. Jų vietoj kompanija, iš vi-sų kraštų gabena streiklaukius.

Fall River, Mass. Pasibaigė streikai audėjų Iron Works audy-klose. Nuo dabar gaus jie 5% didesnį už darbą užmokėsnį.

Pittsburg, Pa. Sustreikavę darbininkai amerikoni Pressed Steel Car Co., 2000 vy-ry, kadangi jie neamerikonų surengtam streikui nepritarė, su-grįžo darban. Prie jų prisidėjo 1500 chorvatų ir 600 italijonų. Lenkai ir maskoliškėj ateiviai no-rėjo pasipriešinti, bet kad jų buvo tik 1000 ir jie su kitais sugrįžo darban.

Pittsburg, Pa. Sustreikavę darbininkai Pressed Steel Car Co., 2000 vy-ry, kadangi jie neamerikonų surengtam streikui nepritarė, su-grįžo darban. Prie jų prisidėjo 1500 chorvatų ir 600 italijonų. Lenkai ir maskoliškėj ateiviai no-rėjo pasipriešinti, bet kad jų buvo tik 1000 ir jie su kitais sugrįžo darban.

Sitas miestelis yra 18 mylių nuo Springfield, Ill. Yra čia dvjos anglių kasyklos: vienas šaftas pri-

guli Madison Coal Co. Uždar-biniai Pressed Steel Car Co. dirbtuvėse 3000 vyrų Schoenvillėj. Darbininkai reikalauja prašalinimo dabartinių darbo vedėjų ir priži-rėtojų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

ISLEISTOJŲ IR REDAKTO-RIŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Pereitame "Kataliko" numerįj tilpo sumanymas surengti kur nors Amerikoje susivaziavimą lietuviškų leidėjų ir redaktorių, sutvarkymti musų laikraščių reikalų. "Katali-ko" pakelti klausymai daugume ly-tisi leidėjų, bet visuomenei dar svarbesni yra klausymai besilytinti redakcijos, taigi klausymai straips-nių talpinamų laikraščiuose. Mu-sų draugija čia Amerikoje, atsiradu-si visi kitokiose negu Lietuvoj sanlygose, klimpsta purvynan, i ji traukia ir musų laikraščius. Dau-gumas musų laikraščių sandarbi-ninkų visai nežino kas tai yra lai-kraščių etika, o verste verčia savo tankiai etikai priešingus rašinius talpinti. Ir daugelis laikraščių to-kius rašinius talpina. Ir ką gi da-rys? Nepatalpys vienas laikraštis, kitas su mielu noru, dar su už-gaunanciu laikraštį atmetusį prie-singą dorai straipsnį patėmijimu patalpys. Ir tokiu budu musų lai-kraščiai juo toliau, juo giliau klim-ta i purvyną. Vienas laikraštis čia ne išklamos, reikią visų su-tarimo. Tik sutarę tarp savęs lai-kraščiai, jeigu laikysis sutarimo, ga-lės atsiginti nuo mėgstamųjų er-zinti draugiją melagingais, erzi-nanciais, užgaunanciais ypatas pra-nešimais, korespondentų. Kas nori kolioti, kas mėgsta erzinti drau-giją, tegul sau įieško kitokio įna-gio, bet ne laikraščiu; laikraščiai ne erziniams, bet kam kitam pas-kiirti. Ties dalykus būtina reikią sutvarkyti, reikią doriškai musų laikraščius pakelti, nes musikiiai Amerikoje kur kas stovi žemiau ne-gu europiniai; čia mat ir drau-gija menkia doros paisy.

Laikraščiai ne gali, ne privalo klimp-ti drauge purvynan, jų pareigą, kiek pajegos leidžia, stengtiesi ir drau-giją doriškai pakelti, jie negali pa-taikauti doros mindztojams. Šaliu su tokiomis! Jų turime jau per daug. Pakėlimui doriškai musų laikraščių būtina reikalingas re-dakcijų sutarimas.

Keli metai atgal, kada dar mes nebuvome teip nuklimpę kaip da-bar, "Lietuva" buvo sumanusi laikraščių redaktorių ir raštininkų susivaziavimą apkalbėjimui musų publicistikos reikalų, bet tąsyk tas sumanymas nerado pritarimo, tapo praleistas be apkalbėjimo. Ar da-teip vadinamies prieglaudos na-mams, bet pakviesti merginų gi-mines ir pažįstamus jas paimiti.

GAISRAI.

Portland, Ore. Sudėgė čia Port-land Flouring Mill Co. malunai ir krautuvės. Nuostolius gaisro pa-darytus skaito šimtais tukstantų doliarų.

Evansville, Ind. Sudėgė čia miltų malunai ir krautuvės Ighe-hart Brothers. Nuostolius gais-ro padarytus skaito ant 20000 dol.

NELAIMĖ ANT GELŽKELIO.

Nashville, Ten. Netoli Pigran prekių traukynis sustūmisu su pa-sazieriniu. Prie to 8 ypatos likosi užmuštos, sužeistų gi yra diktai.

IS DARBO LAUKO.

Pereitą sanvaidę Jungtiniuose valstiejuose buvo 198 nusibankru-tinimai, arba 7 daugiau negu užpe-reitą.

Council Bluffs, Nebr. Sustreik-kaivo čia tarnaujanti ant gatvinių karų. Jų vietoj kompanija, iš vi-sų kraštų gabena streiklaukius.

Fall River, Mass. Pasibaigė streikai audėjų Iron Works audy-klose. Nuo dabar gaus jie 5% didesnį už darbą užmokėsnį.

Pittsburg, Pa. Sustreikavę darbininkai amerikoni Pressed Steel Car Co., 2000 vy-ry, kadangi jie neamerikonų surengtam streikui nepritarė, su-grįžo darban. Prie jų prisidėjo 1500 chorvatų ir 600 italijonų. Lenkai ir maskoliškėj ateiviai no-rėjo pasipriešinti, bet kad jų buvo tik 1000 ir jie su kitais sugrįžo darban.

Sitas miestelis yra 18 mylių nuo Springfield, Ill. Yra čia dvjos anglių kasyklos: vienas šaftas pri-

guli Madison Coal Co. Uždar-biniai Pressed Steel Car Co. dirbtuvėse 3000 vyrų Schoenvillėj. Darbininkai reikalauja prašalinimo dabartinių darbo vedėjų ir priži-rėtojų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

ISLEISTOJŲ IR REDAKTO-RIŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Pereitame "Kataliko" numerįj tilpo sumanymas surengti kur nors Amerikoje susivaziavimą lietuviškų leidėjų ir redaktorių, sutvarkymti musų laikraščių reikalų. "Katali-ko" pakelti klausymai daugume ly-tisi leidėjų, bet visuomenei dar svarbesni yra klausymai besilytinti redakcijos, taigi klausymai straips-nių talpinamų laikraščiuose. Mu-sų draugija čia Amerikoje, atsiradu-si visi kitokiose negu Lietuvoj sanlygose, klimpsta purvynan, i ji traukia ir musų laikraščius. Dau-gumas musų laikraščių sandarbi-ninkų visai nežino kas tai yra lai-kraščių etika, o verste verčia savo tankiai etikai priešingus rašinius talpinti. Ir daugelis laikraščių to-kius rašinius talpina. Ir ką gi da-rys? Nepatalpys vienas laikraštis, kitas su mielu noru, dar su už-gaunanciu laikraštį atmetusį prie-singą dorai straipsnį patėmijimu patalpys. Ir tokiu budu musų lai-kraščiai juo toliau, juo giliau klim-ta i purvyną. Vienas laikraštis čia ne išklamos, reikią visų su-tarimo. Tik sutarę tarp savęs lai-kraščiai, jeigu laikysis sutarimo, ga-lės atsiginti nuo mėgstamųjų er-zinti draugiją melagingais, erzi-nanciais, užgaunanciais ypatas pra-nešimais, korespondentų. Kas nori kolioti, kas mėgsta erzinti drau-giją, teg

sieji darbai, kurių vietiniai gyventojai jau nebeori dirbti. Visi laiko musiki už pastumdėlį, apsiliečė, menkai išmanant...

Mes, rygičiai, gerai žinome, su kokių panikinimu latviai istaria žodį: "leitis", su tokiu pat jausmu Rusijos miestuose sakoma: "žmudiak!"; nors nesu buvęs Amerikoje, bet teko girdėti, kad ir ten musiki turį nepažįstam vardu, nes tankiai vadiną juos tiesiai gyvūliais. Ir tai taip sakoma i musų geriausias įjegas, i musų vyrus-žaliukus, i musų mergaites-"lelijės"! Kodėl-gi jie nemeta su panikinimu tu kraštų ir neina i tėvynę, kur jie tei reikalauj, kur jų taip laukia?

Kodėl? — Priešasčių daug; svarbiausioji tarpe jų — trukumas musų krašte pramonijos: visiems darbo nepakanka. Be to, da reikia žinoti, kad gyvenimas svetur, mieste — tai saldūs nuodai, kurie savo saldumu i pritraukia musų jaunomene. Žiūrėk: vienas parvažiuo namo apsilankyti juodai apsirėdęs, su skrybėle, su mankietais, su laikrodžiu, kalbėdamas priduria tankiai latviškų, rusiškų arba angliškų žodžių... ponas ir gana! Taisybė, kišenė tuščia, bet... kas mato kišenę! Arba kita pagrįžt išblyškusi, susivyrusi, su skrybėle, su pelerina, da su skrybėle sveikindamas, pritupia (pagal ją tai vadinasi "knips"), sakosi parvažiuoti "ant žemių" — Kuo-gi ne panė? Prisiškalda visokių pasakų nuo tų "pūnų ir panelių", nusų vyrai ir mergaitės tik ir svajoja paskui apie miestą, ir žiūrėk, už poros sanvaidžių jau vienas atsidiurė Rygoje, kitas Chicagoje, trečioji Peterburge ir tt., ir tt.

Ar-gi visi musikičiai blogai gyvena miestuose? Žinoma, ne visi: yra tokių, nors ir nedaug, kuriems ir labai gerai sekasi; tie jau visai dėl Lietuvos pažūvę: jie nebegriž i tėvynę; taipogi negrižta tie, kurie einasi vidutiniskai; tie-gi, kuriems einasi blogai, pasistumdė keletą metų po miestą, išmėginę visus kuostunkiausius darbus, nuskurdę, tankiausia netekę sveikatos, pagrižta namo... Bet kas iš jų? Jie Lietuvai jau ne-naudingi, daigi kenksmingi: jie jau pavargę, kai-kurie ligoniniai, kiti be kojos, be rankos, tankiai ir be nosies. Tokia tai musų išeivystė....

Suprantamas daktas, kad prie tokių sąlygų kultūros darbas Lietuvoje labai sunkus ir mažai pasiekiamas. Pavyzdžiui paimekime dirvą, kuri kuopuikaukiamai prižiurima; bet-jeigu kas intų ir išrautų kuopuikaukiamą ir stipriausius diegus, — ar galima laukti iš tokios dirvos gėrų vėjų, nežiūrėti i tokią angstą jos kultūrą? Taip-pat ir musų tėvynė iš to atžvilgio pavojuje. Norint gėlti nuo to pavojaus, reikia, kaip imant, stabdyti emigraciją. Reikia nurodyti musų ukinkams, kaip pakelti žemės derlingumą, reikia įkalbėti tėvus, kad mokytų savo vaikus amatų, reikia stvertiesi už prekybos, apskritai imant, mums reikia daugiau šviesos, ir šviesos, tikiai tada visi turės duosnos ir namie, ir nereiks musikičiams kentėti panikinimo svetur.

M. S.

IS PRUSIJ LIETUVOS.

Mes musonai pavydime Prusų lietuviams tosios liuosybės, kurią anie turi. Bet štai atsitikimas, kuris parodo, kad mums nėra ko jau taip labai tiems musų broliams anapus sienos pavydėti. Rugpičio 15 d. Lauskargiuose turėjo būti surengtas vakaras "Tauragės Lietuviškos Giedotojų Draugijos". Ale kokai buvo nusistebėjimas, kuomet išvakaro buvo gautas nuo policijos vyriausybės to vakaro uždraudimas, nors kelioms dienoms prieš tai tasai pats policijos vyresnysis buvo sakęs, kad leidimą duosius. Nesuspėta buvo nei Tauragės Draugijai pranešti apie tai. Ji, kaip buvo pasidėjusi, atkelioavo ant rugpičio 15 d. i Lauskargius, bet "visas jos darbinavimas Prusų lietuviams keletą linksmy valandų prigatavty išėjo ant vėjo". Salės savininkas Kuchelichas žada skustis ir ginti savo tiesas sulyg paskutiniuosius instancijos. Taip praneša "Nauja Lietuviška Ceitunga" No. 67. Beveik lygiai taip, kaip pas mus!

Kodėl Prusų policistas uždraudė tą vakarą, "N. L. Ceitunga" nepasako, bet galima drąsiai spėti, jogei Prusų valdžia jau ima skersuoti, kad Prusų lietuviai pradeda artintis prie Didžiosios Li-

tuvos: mat tą vakarą buvo surengsi Tauragės draugija. ("L. U.")

ISPUDŽIAI IS "LIETUVIŲ SVENTES" TILZBJE (8 VIII).

Mus, Didžiąją ir Maząją (Prusų) Lietuvą, skiria ligšiol Ching siena. Mes nepažįstame vieni kitų ir nesistengiame pažinti. Mes temokame barti Mažuosius Lietuvos už susivokiečiamą, mes temokame jų ydas, ir užmerkiame akis ant jų gerųjų ypatybių. Stai viens pavyzdys.

Yra Tilzėje Lietuvių Giedotojų Draugystė, kurios prisąkyti stovi žinomas visai Lietuvai poetas bei mokslininkas Vidunas. Draugystė gyvuoja jau 14 metų, meti i metą kelia cilg "Lietuviškų Sventę" įvairiuose Prusų Lietuvos kampuose; du kartu i metus, žiemą ir vasarą, daro minėtoji draugija didesės Lietuvos Sventės pačio Tilzėje. Tos Sventės yra išties didelės, nes susirenka jose žmonės iš visų Prusų Lietuvos kampų. Man teko keletą kartų būti ant vasarinių lietuvių Sventę, keliuam minėtosios draugijos Tilzėje, gražiam Jokubinės parke (darže).

Pasistengsiu smulkiau aprašyti tas "Lietuviškas Sventes", kurios taip skirias nuo paprastųjų musų taip vadinamų "vakarų-spektaklių".

Jokubinės parkas dienoje "Lietuvių Sventės" esti išpuostas tautiškomis lietuvių žaliai-baltai-rautomis vėliavomis. Pati "Sventė" paprastai prasideda ant 4 val. po pietų dainomis. Dainininkės apsisitaisius paviekslingais tautiškais rubais. Čia negalima nepaštelgti, kad Prusų lietuvaitės moka su didesniu skoniu taisyti ir dėti tautiškausius rubus negu jų sesės iš kitos sienos pusės; jos nespisuoja kaspinais, kas buvo ir yra rusių bei lenkių papročiu; vietu to jos mielai puosiaisi skaisčiu gintaru. Spalvos jų rubų skaisčios ir malonios.

Dainavimas atliekamas labai rupestingai; daugiausia dainuojamos dainos, sutaisius pačio p. Viduno. Pastaruoju kartu (8 VIII) buvo dainuojamos taip-pat Miko Perkausko ("Oi matule") ir Naujalia ("Kur bėga Sešupė") komponuotos dainos.

Šiometinėj "Lietuviškoj Sventėj" didžiausį pasiekimą turėjo vaidinimas su dainomis. Vaidino — "Išvadotojas". Ant scenos tarp gyvų žaliunų rygos grūvėsi senos Lietuvos pilies, tarp jų bastos jaunikaitis, karštas musų dienų lietuvis, "Visvydas", noris išvadoti užburta pilįje karalaitę. Visvydas tvirtai nori ir tik išvaduosias. Draugas jo Runkšlys, senovės niekintojas, juokiasi iš Visvydo ir pataria jam nekau-syti, tuščią žmonių pasakų. Visvydas nieko nepaisydamas nesiliauja laukęs užburta pilį. Vieną gražią mėnesienos naktį staiga apsirėškia jam užburta karalaitė sykiu su 8 kitomis užburtomis mergaitėmis, maloniai namuojančiomis:

"Tai eina dienos! Tai slenka naktis (tis)

Suvisit aušrinė, Spind vakarinė. Kuomet pareis, kas išvaduos, Gyvybės šviesas mums atiduotun. Sugriuvo bokštai! sugriuvo pilis Tėvynė žuvo, tamsybei kljuvo. Tik apukas skrajodams loja, Tėvynės žiedus maru aploja!... ir tt.

Jaunikaitis apžavėtas nežemišku jų dainavimu dar pasidrutino savo nore jas išvadoti, bet nežino kaip. Iš naujo apsirėksius jam apžavėtosios mergelės apreiškė:

"Sventykloj šale šulun Senes tris apgobė karštai, Ir veido bais-bangiojo jun, Berneli nebok to visai!"

Tuom žygiu tarp grūvėsių atsiranda 3 baisios raganos, viena kitos biauressnė. Visvydas, priškęs bučiuoja vieną paskui antrą, bet nuo trečiosios atsikreipia su pasibaurejimu, dar kartą banddo ją bučiuoti, bet griuva lyg Perkuno nutrenktas. Trečioji raganą turi baisų mirties pavidalą.

Nulitudo, aptemo užburtoji karalaitė ir jos sandraugės ir liudnai, liudnai dainuodamos vilties dainą:

"Ir dar vis gyvas skaisčius lu-

— Ianyko.

Klaustytojai buvo visiškai apžavėti šita nepaprasta regykla, juo labiau kad viskas buvo pavyzdinai atliktas. Išvadotojas rolę lošęs p. Borchet atliko didei gerai, pa-tėmytina, kad p. Juosupaitis, lošusi užburto karalaitės rolę visai pasekmingai, dar permai vos-vos galėjo susikalbėti lietuviškai.

Negaliu nepadaryti dar kelių pastebėjimų dėl pačio vaidintojo dalyko. Tai yra vienas iš naujausiųjų veikalų jau plačiai pragaršėjusio, musų poeto Viduno. "Išvadotojas", kaip ir visi kiti Viduno veikalai bei veikalėliai tu-turi gilia idėją. I žmonių pasakas apie senobius Lietuvos pili, idė-jų įsiai augstą mitą — *tėvynės išvadovimą*. Sakę įsiai:

"Nors veikia stotūs drąsa tikroji Ir puosyt vyran tvirtan ir tyran Tas tad ateis (mus) išvaduosun Rikybės šviesas mus, atiduotun."

Reikia pažymėti, kad tai dar nėra pilnai užbaigtas veikalas, tai tik embriomas, iš kurio gal buti gimis opera, drama... sunku iš anksto nuspręsti kas. Tai paprastas Viduno tėvimo budas. Pirmą negu leisti kokią savo veikalą i žmonės jis jį išbando iš visų pusių. Visi jo išleistieji ligšiol dramatiškieji veikalai pirmo buvo daug kartų išbandyti ant scenos Prusų Lietuvoj.

Sventė užibaigė ro val. vakare vaidinimu salėje jau žinomos p. Viduno komedijos. "Jonuks mergų bijas".

Si "Lietuvių Sventė" lygiai kaip ir visos kitos "Giedotojų Draugijos" keliamos, buvo labai skaitlingai lankyta (apie 1500 ypatų). Gaila labai kad ant panašų Prusų lietuvių švenčių nesilanko svečiai iš Didžiosios Lietuvos. Iš to būtų dviguba nauda: viena—gimintės ryšiai tuomi tarp mus sustiprėtų, antra, galėtume mes, rasišio to ir pasimokyti pas Prus lietuvius.

Tilzės Giedotojų Draugijos nebegalima kaltinti už negarsinimą savo švenčių Didžiosios Lietuvos laikraščiuose, bet tai buvo ligšiol tuščias šauksmas; tikėkime, kad ateityj Didžioji Lietuva nebesapiliks kurčia ant Mažosios Lietuvos šauksmo. Juo labiau, kad ir gera proga netruks tam pasiaikyti. Girdejam kad ateinančią vasarą "Tilzės Giedotojų Draugija" žada iškilmingai švėsti 15 metų įkurimo sukaktuvės.

Neabejojau, kad taip iškilmingo valandoj, kuomet viena iš svarbiausių kultūros įstaigų Prusų Lietuvių švės savo jubiliejų. Didžioji Lietuva negalės nedalyvauti tame. Fagvęsim — pamatysim.

J. G.

("Lietuvos Žinios")

JUOZAS VILKUTIS-GULBINSKIŲ KETURAKIS.

(Jis parašė komediją "Amerika Pirtyje").

Svenčiant 10-ties metų suėjimą nuo pirmutinio atviro pasirodymo musų teatro Lietuvoje nepuoliam bus paminėti autorii anos garšiosios lietuvių komedijos "Amerika Pirtyje".

Valstiečio sunus, gimė kovo 1 d. 1895 metais Gulbiniškių kaime, Liudvinav parapijos, Janavo gminos, Kalvarijos paviete. Mokinosi namie pats per save ir yra dabar gana apsisvietęs žmogus. Vyresnysis jo brolis Antanas beidamas mokslus Marijampolės gimnazijoje, paskiau Maskvos universitete ir kelių inžinerių institute, žinoma, padėdavo broliui lavintis.

1889—1890 J. V. metais turėjo atlaikyti sunkią operaciją Maskvos prof. Sklifosovskio klinikoje — nustojo vienos kojos.

Toliau gyvenyo savo tėviškėje ir pas broli inžinerių Užkaukazyje. Pagalios gavęs nuo savo dėdės kun. Vilgutovskio Gudelių bažnytkienyje 40 margų ukį apsigyveno tenai ir dabar tebegyvena ir kartinu yra Balbieriškio apielinkės gminos teitėjus.

J. Vilkutaitis jau apie 1891 ar 1892 metus buvo padavęs a. a. daktarui Petriui Matulaičiui peržiūrėti savo parašytą komediją. Matulaitis išrado tą veikalą silpnai parašytą. Po tokiame nutarimui jaunas autorius padėjo savo veikalą i salį ir per 3 metus nieko jam nedarė. Per tą laiką įsiai geriau apsipazino su teatriniais veikalais ir su teatru, patsai kelis kartus teatre apsilankydamas. Tada anoji komedija buvo visa iš naujo perdirbta, ir tokiu būdu atsirado dabar garši "Amerika Pirtyje", ("Am. Pirtyje") yra ir rusiškai išversta, kuri buvo atspau-

dinta Tilzėje 1895 metais kaip priedas prie "Ukininko".

Tuo pačiu laiku, neatsimenu ke-lai, buvo apgarsintas konkursas — už gerą originalinį lietuvišką dramatišką veikalą buvo pažadėta be-ne 50 rublių. J. Vilkutaitis irgi buvo nusijutęs savo komedija tam konkursui, bet nieko negavo.

Dar J. Vilkutaitis plunksnai priguli apysakė: "Kaip Mikas apsidžiaugė čėbatais arba juokingas pasakojimas apie šaltabuičius". Atspaudinta Tilzėje 1893 m. kaip "Ukininko" priedas. Dar kokiame kienka i ju kienui, nes baltintus pigesnius miltus parduo-da kaip brangesnius. Ministeris to-dėl pranešė, maluninkams, kad jie po pusei metų liautusi miltų baltinimo. Mat Amerikoj ištrauki-mui iš žmonių kišenių daugiau pi-nigų, viską falšuoja.

PASIMIRĖ SENIAUSIAS KATALIKISKAS VYSKUPAS.

Louisville, Ky. 17 d. rugsėjo pasimirė katalikiškas vyskupas Kentucky dijeceijos, William George McCloskey. Jis buvo seniausias katalikiškas vyskupas Amerikoj, turėjo 86 metus.

LAUKIA NEGRŲ SUKILIMO.

Muskogee, Okla. Netoli nuo čia, negrų apgyventame miestelyj Taft laukia negrų sukilimo. Miestelyje yra keletas baltparvių prekyjų. Vieno krautuvę išardė su dinamitu; kiti gavo pejsakymą išsinešti iš miesto, jeigu nenori gyvasties neketi. Baltparvių gi miestelyje yra labai mažai, atsiremti prieš juodparvius jie negali.

DIDELĖ BANKRUTYSTĖ.

Little Rock, Ark. Nusiban-krutino čia firma T. H. Bunch Co. Kalba buk per šitos firmos nusibankrutinimą visokiems ban-kams atsics žudyti apie 30000 dol.

APVOGĖ BANKĄ.

Burlington, Iowa. Vagiliai įs-kraustė i pirmą tautišką banką mieste Strunghurst, Ill. Dinami-tu išardė geležinę kasą ir iš jos paėmė visus pinigus ir turinčius kokią nors vertę daiktus.

PASKENDO LAIVAS.

Woods Hole, Mas. Paskendo netoli Saw prekių laivas Charles J. Willard. Kas atsitiko su jo įgula, dar nežinia. Ant jo buvo penki jūrininkai.

ATEIVIŲ UŽVEIZDOS PĀDĀVĀDIJĀS.

New Yorko ateivių užveizdos komisioris išleido padavadijimą neisdavinti iš Ellis Island jaung mergaičių, atkankančių Amerikon, teip vadinamies prieiglaudos na-mams, bet pakviesti merginų gi-mines ir pažįstanius jas paimti.

GAISRAI.

Portland, Ore. Sudėgė čia Portland Flouring Mill Co. malunai ir krautuvės. Nuostolius gaisro pa-darytus skaito šimtais tūkstančių doliarų.

Evansville, Ind. Sudėgė čia miltų malunai ir krautuvės Ighe-hart Brothers. Nuostolius gais-ro padarytus skaito ant 20000 dol.

NELAIMĖ ANT GELŽKELIO.

Nashville, Ten. Netoli Pigram prekių traukiny susisūmė su pa-keizeriniu. Prie to 8 ypatos likosi užmuštos, sužeistų gi yra diktai.

ISVEIZIMAS AMERIKOS PREKIŲ SVETUR.

Išveizimas Amerikos prekių sveturi šimet sumažėjo, imant apskri-tai. Per Atlantiko portus pernai išgabeno prekių už 1156 milijonus doliarų, šimet už 977 mil.; per Mexico rubėži pernai išveizta už 33 mil., šimet tik už 27 mil.; per Pacifico uostas pentai išgabeno už 94 milijonus, šimet už 70 mil.; tik išveizimas per Golfo uostas pasididino ant 13 1/2 milijonų doliarų.

PASLAPTIS DESRŲ DIRBĖJ.

Harrisburg, Pa. Miesto produk-tų inspektorius susekė, kad dirba-mos Amerikoj ir parduodamos 15c-uz svarą dešros turi tik 60% me-sos, 40% susideda iš vandens ir bulvinių miltų. Išvirts dešros tobulinai susitraukia ir maisto mažai duoda.

PASKENDO GARLAIVYS.

Mobile, Ala. Netoli Pinion sa-lis prie pietinių Kubos pakrancų

laikė smarkios vėtros, su visais ant jo buvusiais žmonėmis. paskendo garlaivys Nicholas Cartina. Ant jo buvo 27 igulos žmones ir du pasažieriai.

BALTINTI MILTAI.

Zemdirbystės ministerijos pa-skiria specialią komisiją tirinėti valgio produktus, susekė, kad ma-lunai ir kepanti duoną duonkepiai baltina miltus, kad pigesni miltai ir duona iš jų kepta išrodytų ge-riau. Baltinimas miltų rods žmo-nių sveikatai ne kenkia, bet jis vis-mie kienka i ju kienui, nes bal-tintus pigesnius miltus parduo-da kaip brangesnius. Ministeris to-dėl pranešė, maluninkams, kad jie po pusei metų liautusi miltų baltinimo. Mat Amerikoj ištrauki-mui iš žmonių kišenių daugiau pi-nigų, viską falšuoja.

PITTSBURG, PA. SUSTREIKAVO DARBININKAI PRESSED STEEL CAR CO.

darbuotojai Pressed Steel Car Co. dirbtuvėse 3000 vyrų Schoenvillej. Darbininkai reikalauja prašalinimo dabartinių darbo vedėjų ir priži-rėtojų.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

ISLEISTOJŲ IR REDAKTO-RIŲ SUSIVAŽIAVIMAS.

Pereitame "Kataliko" numerįj tilpo sumanymas surengti kur nors Amerikoj susivažiavimą lietuvių leidėjų ir redaktorių, sutvarkymui musų laikraščių reikalų. "Katali-ko" pakelti klausymai daugume ly-tisi leidėjų, bet visuomenei dar svarbesni yra klausymai besilytinti redakcijos, taigi klausymai straips-nių talpinamų laikraščiuose. Mu-sų draugija čia Amerikoj, atsiradu-si visi kitokiose negu Lietuvoj sanlygose, klimpta purvynan, i ji traukia ir musų laikraščius. Dau-gumas musų laikraščių sandarbi-ninkų visai nežino kas tai yra laik-raščių etika, o verste verčia savo tankiai etikai priešingus rašinius talpinti. Ir daugelis laikraščių to-kius rašinius talpina. Ir ką gi da-rys? Nepatalsis vienas laikraštis, kitas su mielu noru, dar su už-gauniančiu laikraštį atmetusį prie-gižda dorai straipsnių patėmėjimu patalsis. Ir tokiu būdu musų laik-raščiai juo toliau, juo giliau klim-ta i purvyną. Vienas laikraštis čia ne išklamos, reikia visų su-tarimo. Tik sutarę tarp savęs laik-raščiai, jeigu laikysis sutarimo, ga-lės atsigtinti nuo mėgstamųjų eri-zinti draugiją melagingais, erzi-nančiais, užgaunančiais ypatas pra-nešimais, korespondentų. Kas nori kolioiti, kas mėgsta erzinti drau-giją, tegul sau įjėsko kitokio įna-gio, bet ne laikraščių; laikraščiai ne erziniams, bet kam kitam pas-kiirti. Tuos dalykus būtina reikiai sutvarkyti, reikia doriškai musų laikraščių pakelti, nes musikičiai Amerikoj kur kas stovi žemiau negu europiniai; čia mat ir drau-gija menkiaus doros paisy. Laik-raščiai ne gali, ne privalo klimpti drauge purvynan, jų pareiga, kiek pajėgos leidžia, stengtiesi ir drau-giją doriškai pakelti, je negali pa-taikauti doros mindžiotomis. Ša-lin su tokiais! Jų turime jau per daug. Pakėlimui doriškai musų laikraščių būtina reikalingas re-dakcijų sutarimas.

Keli metai atgal, kada dar mes nebuvo me teip nuklimpę kaip da-bar, "Lietuva" buvo sumanusi laikraščių redaktorių ir raštininkų susivažiavimą apkalbėjimui musų publicistikos reikalų, bet tasyk tas sumanymas nerado pritarimo, tuo praleistas bet apkalbėjimo. Ar da-bar irgi jo bus toks jau likimas? Butų gaila? Laukti, kol mes dar labiau nuklimpsime neperiderėti.

Mes iš savo pusės pritariame "Ka.aliko" pakeltam sumanymui. Kaip apie tai mano kiti laikraščiai? Kelti doriškai reikia visus laikra-ščius, o ne vienos kokios nors pa-krapios. Tasyk gal išvengtume šiek tiek ir tuščią, neturinčių ver-tės asabiškų vaidų.

IS HERRIN, ILL.

6 d. rugsėjo, taigi Darbo die-noj Kalnakasių sąjungos čianyk-šė kuopa surengė parodą, kurioj dalyvavo apie 12000 ypatų; viena-rine vežime buvo atstovai 8 tautų. Visi buvo tautiškuose drabužuose; buvo ir lietuvis Jokubekis. Itali-joni benas buvo apsisaitęs kalna-kasių darbo drabužiais.

5 d. rugsėjo 96 kuopa S. L. A.

turėjo nepaprastą susirinkimą, nes jo nariai nepasigandė 24 seim-o nutarimais, ypač jiems nepa-tinkanti panaikinimas referendum. Susirinkime raštininkas perskaitė Springfieldo kuopos protestą. Bu-vo besirengia protestuoti prieš Se-ro prierašą po Springfieldo kuopos protestu, bet keliems drau-gams paaiškinus, kad Jokubynas visai protestų nebeprimita, nuo pro-testo susilaikė (matyt pas mus svarbiausias turintis pertikrinti vi-sus argumentas yra protestai, ko-kių tankiausiai nieks ne klauso. Red.).

8 d. rugsėjo buvo susinkimas

L. S. S. kuopos reikale rinkimo centrality viršininkų. Nr. 37 "Lietuvos" buvo pami-nėta apie mirtį Juozo Drusinskio. Turi būti Gružinsko. Turfo jis paliko \$1600, ne \$16000.

J. T. Adomaitis.

IS DIVERNON, ILL.

Šitas miestelis yra 18 mylių nuo Springfield, Ill. Yra čia dvejios anglij kasyklos: vienas šaftas pri-

guli Madison Coal Co. Uždar-biai buvo geri per istisą vasarą: uždirbdavome po 40 dol. i pusę mėnesio; bet iš kitur pribuvusiam sunku buvo darbas gauti. Dabar darbai sumažėjo: dirba tris dienas sanvaidė. Nežinia kaip ilgai teip menkai dirbs.

Lietuviai čia gyvena nuo dešim-ties metų. Dabar yra 20 lietuviš-kių šeimynų, iš viso: vyrų 37, mō-teris 21, vaikinių 18, mergaičių 21, viso 97. Čia yra trys lietuviai tu-rinti savo namus; Kazys Kubilius turi du namus. Jis pirmas iš lietu-vių čia apsigyveno. Antanas Gir-dzius turi namus vertės \$1300; jis turi ir farmą pirkęs Wisconsin valstioj, 140 akrų žemės. Povilas Bartkus turi namus vertės 700 dol.

Lietuvių pramonininkų nėra nė vieno, nėra nė vienos lietuviškos draugijos. Visi miegame saldziu miegu. Rūpintisi tautiškais rei-kalais niekam nē i galvą neužina.

Tame tai musų lietuviai ne tingi-niai. Pralose visus pinigus kar-tais ir porą dienų paskui nevalgo. I jokias organizacijas ne prigūli, nes jų naudos nesupranta (tai reikia suprantiams paaiškinti. Red.). Iš vieno peikimo pasielgi-mo juk nieks nieko ne pasimokys, A. Jurgina.

IS SPRINGFIELD, ILL.

Gana ruiminga svetainė veik pil-na žmonių, vietos veik visos už-imtos, tarp vyriškų svarų matosi kur ne kur moteriška skrybėlaitė, pakampės slankioja vaikai, ku-riuos motinos atsivedę paklaustų prakalbų. Kur ne kur girdisi juokai.... Bet tas viskas nutyla, pasirodžius kalbėjui ant paugstinimo — visi klauso. Kal-ba užkviestas iš kitur p. Kasparka (Valparaiso univ. stud.). Kal-ba apie išsivystimą žmonių, apie kelius, kokiais eidama, ji pasiekė dabartinį laipsnį, apie darbininkų luomą, jų skriaudas ir kaip nuo jų atsilisuositi. Kalba rimta, aiški, suprantama, kalbėtojas vengė sve-timų žodžių. Kalba apie 3 valan-das, bet laikas neįjoniomis pralen-ka, nes kalbėtojas mokė užinte-rusuoti. Gausus delyų plojimai liudija, kad publiakai kalba patiko. Po p. Kasparkai, panėle Jancevi-čaitė deklamavo eiles revoliuci-joniško turinio, paskui kalbėjo p. Pranas Klembauskas, vietinis, apie ateitį darbininkų luomos. Kalba trumpai, bet karštai, su užside-gimu. Ji teipogi nulydi nuo estra-dos triukšmingas delyų plojimas. Viskas eina kuonogeriausioj tvarkoj, ir aš manau, kad kiekvienas apledo svetainę su užgaudinimo jausmu ir supratimu, kad nepralei-do veltui vakaro. Ir ištikrųjų rei-kia pasakyti parengėjams ir kal-bėtojams sirdingą aciū.

Bet, kaip visur, teip ir čia, tur-būt, neapsiejo be nelemto "bet". Mat po prakalbų, paprastai vakaro pirmininkas klausia publikos, ar ne-turi kas ką užklausti kalbėtojo, gal kas buvo neaiškiu, tai kalbėtojas paaiškis. Žinoma, nebent kas iš publikos gali užklausti, viena—ne-drįsta, o kita, bijosi "išsiokti", kad paskui "kiti" nepajuokytų. Tie "ki-ti" pasilieka tik sau privilegiją duoti užklausimus, kaip ir privile-gijų nuspręsti, ar geras buvo kal-bėtojas, ar ne, ir kaip ir ką para-syti i laikraštį. Laikraštį teipogi pasirenka tokį, kuriai išena tame mieste iš kur pribuvo kalbėtojas, o jeigu kalbėtojas, teip sakant, iš "niekur" — na, tai i "Kovą". Ir tie "kiti" nedėlio užduoda klausiu-mus, kad ko nesuprasti, bet dėl-to, kad galėtų pasigirti prieš pu-bliką: "žiūrėkite, mūlkiai, koks aš išmintingas, ar tai špasi tokį klausimą užduoti?!" Norisi žyblėti prieš publiką savo išminčia, na, ir kalbėtojiui reikia parodyti, kad čia ne visi mūlkiai, — yra ir išmin-gų, ve, paveikslan — aš! (bet ko, tie klausymai buvo? Tas bu-svarbesniu žinoti. Red.).

Teipgi patėmijau, kad tie užduoda kalbėtojams vis tuos čius klausymus, nė truputį nep-keizdamų jų.

Ve, atsilankė pavasaryj i Sprifieldą p. Gugis iš Chicagos. I-bėjo rimtai ir aiškiai, nebūvo už p. Kasparką, bet kuom tai įtikio "kitiems" ir "Lietuvos" pamenu kokiam num. pasirodė nutė tulo Vincuko, kad kalbėto buvo neprisirengęs, kalbėjo nie ir tt. Tuotarpu koks tai sen-kurs geriau tiko cirke klounui negu kalbėti, ko ne i padangę, po iškeltas tų "kitų". Tie teip vadinami vietiniai "jener-

— nutarė, kad p. Gugis n-

kalbėtojas ir atlika ir žinutę pasuntė į Chicago (į "Lietuvą"), mat, iš ten kalbėtojas pribuvo. Taigi tie Vincukai, ar Jonukai, ir p. Gugui ir p. Kasparkai, uždavę tuos pačius užklausus, žinoma, iš tikėjimo srities, nes tai jau tų "kitų" mylimiausias arklukas, ant kurio labiausiai myli jie jodinėti. "Žiūrėkite, koks aš bedievis, matyt aš ir šv. Raštą skaitau, studijuojau..." Toki pasigyrimai savo vienodais, atsitūtais užklausimais, tik kenkia kitiems klausiti, nes tie bijo "išsiokti", nes tie "kiti" yra ir "žinūčių" rasėjai, tai dar per laikraštį apjuokė. Ir tokiu būdu išliko daug rimtų užklausimų ir naudingiesnių lieka nepajudinti aci p. Vincukams, Jonukams ir "kitiems" užklausimų monopolistams.

But gerai, kad rengėjai prakalbų užkviestų bent du kalbėtojų, o ir iš vietinių kad kas prisirengtų, — tasyk nereiktų vienam kalbėti 3 valandas ir būtų šioks toks įvairumas.

Prakalbas surengė vietinė 29 L. S. S. A. kuopa,

Pranas Siulelis.

IS CARNEGIE GLENDAL IR HEIDELBERG, PA.

Sitė kaimėliai randasi 8 mylios nuo Pittsburgho. Daugiausiai čia yra kasyklų, tuom tarpu dirba 5 dienas. Iš fabriku — pirmą vietą užima Superior Steel Works, arklams pakautų dirbtuvė, tiltų statymo varstota, švino dirbtuvė, emaliruotų puodų ir baltos blėtos dėžių, gazių pečių ir apie 3 "skrepydams". Dabar pradėta statyti stiklo dirbtuvę; kitą pavasarį gal bus įrengta.

Yra būrelis lietuvių, paprastų rankpelių, pramonininkų ne jokių nėra. Lietuvių čia suradus: seimynų turinčių savo gyvenimui 47, vyriškos lyties ypatų 166, moterų 92, žemiaus 21 metų 92 ypatos, senelių virš 50 metų 8. Skaitančių drukuotą rašą yra 144, mokančių rašyti 95, užkūš sios šalies 12, gimusių S. V. 82 ir 2 Anglijoj. Draugijos yra dvi: viena pagalbinė, o antra posmerinė (ką tas turi reikšti? Red.). S. L. A. 128 kuopa turi 16 sanarių. Draugija Brolių Pagelbos po globa Sv. Antano turi 600 dol. sanarių 44. Iš lietuviškų seimynų, 12 turi savo namus arba lotus vertės \$16700. Ant tos savasties yra 4030 skolos.

Juozapas Revula.

IS SCRANTON, PA.

Scrantonio dalyj vadinamoji Providence daugiausia gyvena lietuviai; čia randasi ir lietuvių biznierių visokios rusies apie porą dešetų, čia yra ir lietuviška bažnyčia, kuri daugiau kaip metas uždaryta dėl bylos parapijų su airių vyskupu, kuris nenosi lietuviams pasidoti, nors vyriausiasis feismas pripažino lietuviams bažnyčią. Čia klebonauja garsus pamokslininkas kun. Jonas Kuras, kuris nepasigandė niekiniu parapijonių, bet ne apilenkia nei svečio. Po atsilankymu mūsų aristo p. Petrausko, kuris čia skaitė referatą apie muziką, sekanti nedidelinė jis nepaniršo jo ypatos ir mylėtojų muzikos: kaip, girdi, jis driso nepasiklausęs klebono atlankyt Scrantonį ir skaityt kokius ten referatus apie senovės dailę ir muziką (Matyt klebonas tiek apie muziką ir muzikų pareigas išmano, kiek ozyz apie medaus saldumą. Muzikas tai dar ne jo vargavėninkas. Red.). Nepakako Petrausko, bet griebė ir lenkų pianistą ir kompozitorį Paderevskį (ir patikė su pirštu tiesiog į dangų ir parodė, kad apie muziką tiek išmano, kiek ir kiekvienas gaidys. Kodėl jau aplenkė: Lisztą, Verdį, Gounodą, Mozartą, Rossinį, kun. Perosi? Turbut tik todėl, kad apie juos niekada ne girdėjo. Red.). Mirdžiojo abudu kiek tik norėjo, nes mat niekinami, čia ne buvo, o mėtų dūmblas iš užtvorio ir nieko nekaltus žmonis tai labai dora darbas. O jau apie niekinimus šliupo ir kitų nėra ką ir kalbėti. Iš sešelis prieš tuos vartoja tokius žodžius, kokių ir karčiamoj ne būna išgirsti. Toki mat mūsų vartojimui! Toki tie besipajanti žmonij mokintojus įmėntojus! Bet jiems patiens dar daugelio mokyties, pirma čia reikia išmokyti geriau valdymą ir mandagiau elgtis. Iš keliems persergėti kuni- kad daugiau ne terstyti kun- munsidėjusių ypatų, jis at- "tol nenustosių jus keikęs, komiteto ne išstosite (ne di- tai bėda: juk patarlė sako, g yra sutvėrimas kurio balsas

ne pasiekia dangaus. Taigi purinimi žodžiai negali godojanti save, žmogų užgauti. Red.).

Senis Senis.

IS PHILADELPHIA, PA.

6 d. rugsėjo užsibaigė vasarinis sezonas ir prasidėjo rudeninis su koncertais ir balais. 6 rugsėjo Philadelphia lietuviai turėjo net tris balius: moterų "Sv. Cecilijos" draugijos, "Sv. Jurgio" parapijos ir draugijos "Lietuvos".

Pirmuose dviejuose, sulg pagarsinimų turėjo būti tik šokiai ir "rudojo" maikimas, o "Lietuvos" buvo parengtas balius su teatru. Perskaitę puikiai rėkliaujančius plakatus, visi inteligentiškesni Philadelphiačiai atėjo į "Lietuvos" balį. Balius prasidėjo pasirodymais atsilankiusių draugijų, o kad "Lietuva", matyt, turi plačius rišius, draugijų buvo daug. Publika su nekantrumu laukė teatro ir nedavė net visoms draugijoms pasirodyti, nes kaip tik muzikantams nuvarė nuo scenos ir pradėjo rengti dekoracijas, tuojau merginos ir moters, paėmė iš pašalių kreses ir susėdė prieš sceną.

Lošta turėjo būti drama Br. Vargšo "Pirmi žingsniai". Lošėjais turėjo būti žiedai Philadelphiačios apsišvietusios jaunomės, gabiausias, darbčiausias ir atsidaves dailai elementas, todėl lošimas turėjo būti interesuoti.

Bet nelaimė, — laike pasirodymu draugijų, daugumas diktokai spėjo išsitraukti "rudojo" ir tik pakilus uždangai sutiko lošimą švilpimu, šauksmu, dëlų plojimu.

Artistai lošė gerai, norėdusi išgirsti kiekvieną jų žodį, bet apsigėrusi publika niekaip ne susivaldo, daro įvairius patėmijimus pilnu balsu, juokiasi, pritaria. Nuo artistų reikalauja kalbėti balsiau (gal jie ne garsiai kalbėjo. Red.) ir šie priversti pakelti balsą, atsitolina nuo teisingo lošimo, nes ne kuriuose momentuose tas visai nėra reikalinga (visada reikalinga kalbėti taip, kad publika girdėtų. Red.). Vakaro vedėjai tik lakstė, bet tvarkos nedarė. Pačią lošimą nebuvo galima atsigėrėti; tiek buvo įdėta gyvumo. Gyvai ir tragiškai buvo atliktos kaikiurios scenos, kad net laukinė dailės publikos turėdavo nutilti. Užmušimas Murinsko užveizdos, Šmitkės (A. Mitrios) ir monologas Jono (A. Balzaris), padarė gilų ir sujudinantį įspūdį. Visas trečias veiksmas nusisekė labai puikiai. Paskutiniame veiksmu sumuštas dvarponis Murinskis (J. Bičkunus) vaitojimu ir savo visa nelaimė taip ir juokino publiką (bet ta scena ne juokų darymui. Red.). Kunkečio žvriblio tipui pilnai atsakė J. Norvaisas ir, rodėsi, matali tikrą Lietuvos suvargęsi kumetį. A. Velykiutė, rolei Onos, žvriblio dukters, lošė taip natūraliai, kad keletą sykių nuo plojimo jos ausys nesprogo. J. Gai-galas, rolėje Henriko, J. Pečiukas, rolėje elgetos ir A. Pušeta, rolėje dvarponio Trickio, lošė gyvai su nemažu gabumu.

Abelina imant, visos rolės buvo atliktos gerai. Jeigu buvo kur kokia spraga, tai tos sanlygos, kuriuose buvo lošta, pilnai išsteina. Jis lošimas parodė, kad lošti laike baltus su svaiginčiais gerimais tiek rimtesnį veikalą niekada negalima ir ne verta.

Civilizuotas.

IS AMSTERDAM, N. Y.

Daug prakaito pralėjo Amsterdamiečiai, kol pastatė naują bažnyčią airių vyskupui. Pradėjus darbą atsirado "gerų katalikų", kurie dirbdavo 14 valandų per dieną tik už alų. Kada žmonės dirbo kun. Zidanavičius pradėjo ai-manuoti, kad žmonės mažai pinigų duoda bažnyčiai. Vienas iš dirbančių atsakė: "aš duosiu dvidešimt doliarų, o kodėl kiti po tiek negali duoti?". Ne vienas tokių išsitarimų palaikė juokais, bet kun. Zidanavičius ką kitą manė. Dabar jau du metai kaip iš saklos girdisi šauksmai, kad žmonės neduoda prizadėty dvidešimti doliarų... (duoti, ar ne duoti, tas juk tik nuo žmonių pa-cina. Red.). Dabar renka pinigų parapijonams nežinomiems reikalams, o kad žmonėms įgriso reikimai centų, tai jie jau mažai duoda. O iš saklos vis girdisi: neduodat! neduodat! neduodat!

Sykį žmonės susitarė susausti mitingą apsvartymui, kas reikia daryti. Norėta neatbutinai arklų kūtį perkelti nuo bažnyčios toliau, bent kelioms pasakė, kad tai ne parapijonų reikalai ir susirinkimui išvaži, nes, anot kunigėlio pasa-

kos, be vyskupo leidimo ne gali-ma susirinkimai daryti; žadėjo iš-škirti tuos, kurie jo neklauso. (Jau prie tų iškeikimų žmonės pri-prato, tas ginklas jau seniai atdi-po. Nėra ką jo paisti. Red.).

Kunigas ir iš saklos ir pasi-kalbėjimuose kala žmonėms nebutus daiktus, kad tiktai pasileidėliai skai-to bedieviskus laikraščius ir kny-gas (bet koki tie bedieviškie? ar užginanti Dievo esybė? Tokių, užsimančių Dievu turbūt pas mus nėra. Red.).

Kartą kunigėlis, pasiėmęs var-gonininką išsirengė į Amsterdamą pažūrėti, kokius laikraščius lietu-viai skaito. Kur tik rado pirmė-viskus laikraščius, gaudino "peklą" ir visokioms baisenybėms. Rinko prenumeratą "Draugui", kiekvieno mēlėdė užsisakyti "Draugą", o tuos, kurie nenori, prašė su kunigėliu per pusę užsisakyti, tiems gi, kurie nenori visai nieko mokėt, tiems pareina už dyką...

Nuolatiniai šauksmai iš saklos ir kunigėlio apsiėjimai išvarė žmonis iš kantrybės, daugelis nu-stojo bažnyčią lankyti. Kunigėlis tų greit patėmijo. Patraukimui žmonių įtaisė bažnyčioj "kru-tančius paveikslus". Teisybė, pir-mas syk žmonės skallingai lankėsi, bet po kiek laiko pra-dėjo eit ten, kur tą viską gali ma-tyt už penkis centus, o kunigėlis imdavo po dešimtuką.

Dabar Amsterdamo lietuviai, su-sieję, tariasi, kas toliau daryti; ar įsiekot kito kunigo, ar statyti ki-tą bažnyčią. Kupranagaris.

IS TACOMA, WASH.

Tacomoj ir South Tacomoj lie-tuvių yra: seimynų 19, viso: vy-rų 61, moterų 19, vaikiukų 18, mergaičių 15 ir viena suaugusi mergelė. Savo namus turi 14 lie-tuvių, jie verti \$44950, skolos ant visų tik \$800. Iš draugijų yra tik S. L. A. kuopa 161, su 17 narių. Vienas turį gertuvę ir prie jo dar vienas lietuvis dirba. Laisnis \$1000 met, randos mėnesį \$125; jis laiko ir hotelį, kuriame yra apie 20 kambarių. Yra vienas kurpius, teippat vienas lietuvis yra valgy-kloj virėju; kiti visi darbininkai dirba prie įvairių darbų, uždriba už 10 val. darbo \$200—250. Pra-gyvenimas mėnesį \$18—20.

V. P.

IS RAYMOND, WASH.

Čia yra 12 lietuviškų seimynų, iš viso: vyrų 71, moterų 12 ir viena gyvanašė, nes vyras pabėgęs, vaikiukų 11, mergaičių 1 ir dvi suaugusios mergelės. Vienas lietuvis su amerikonu laiko gertuvę. Gertuvės per naktis atdaros; ant 2500 gyventojų 11 gertuvių ir ro-dos, visiems gerai einasi. Vieni visi lietuviai dirba lentų plovyklose. Už 10 darbo val. gauna \$2—3. Pra gyvenimas ant mėne-sio \$20—25.

V. P.

IS MILLS CREEK, WASH.

Nuo Menlo, Wash. apie 10 mylių vienas lietuvis turi kelt vėr-tės \$2500, nevedęs, gyvena vienas. Daugiausiai dirba ant savo ukės, nes naujokinė išvalymui žemės nuo kelmų reikia daug dar-bo.

V. P.

IS ELL, WASH.

Lietuvių čia yra dvi seimyni; viso: vyrų du ir moters dvi, vai-kiukas 1 ir mergaitė 1. Vienas tu-ri savo namus vertės \$2500 ir ger-tuvę, vienas dirba miške prie kir-timo medžių; gauna ant dienos \$350. Pra gyvenimas apie \$20—25 mėnesį.

V. P.

IS CHEHALIS, WASH.

Čia yra tik viena lietuviška sei-myna: 1 vyras, 1 moteris ir 2 vaikiukai. Dirba jis lentų pio-vykoj, uždriba ant dienos \$250.

V. P.

IS CENTRALIA, WASH.

Čia yra tik viena lietuviška sei-myna susidedanti iš dviejų vyrų ir vienos moteris, vaikiukų 4 ir mergaičių 3; turi savo keletą na-mų Tacoma, Wash., bet kiek verti tie namai, negalėjau patirti, nes nenorėjo sakyti. Tos seimynos gal-va turi čia gertuvę ir kitas lietuvis pas jį yra šinkorius.

V. P.

IS ABERDEEN, WASH.

Lietuvių yra čia penkios sei-mynos. Savo namus turi du lietuviai, jie verti \$2400, skolos yra apie \$250. Vienas lietuvis su lenku laiko gertuvę. Vyrų čia yra 41, moterų 5, vaikiukų 3, mergaičių 1 ir dvi suaugusios mergelės. Vyrai visi dirba prie lentų plovimo; dvi dirba 10 valandų, nakti-

mis 12. Mokestis \$200—300 už dienos darbą. Pra gyvenimas \$18—20 ant mėnesio. Seniausias čia apsigyvenęs lietuvis Juozapas Kaz-ragis, paminantis iš Kauho gub.; jis čia gyvena nuo 1902 metų.

V. P.

IS OREGON CITY, OREGON.

Čia yra lietuvių 7 seimynos, iš viso: vyrų 18, moterų 7, vaikiu-kų 13, mergaičių 7 ir viena suau-gusi mergelė. Savo namus turi tik vienas lietuvis, jie verti apie \$900; skolos yra apie \$300; kiti moka randos ant mėnesio \$8 iki \$12 už 5—6 kambarius. Čia veiki visi lietuviai dirba popieros dirbtuvėse, o vienas vilnonėje. Popieros dirbtuvėse dirba su dviem atmainom: dienomis 10 valandų, naktimis 11—12 valandų. Uždarbiai ant die-nos \$2, retas uždriba \$250. Pra-gyvenimas \$18—20 mėnesį.

V. P.

IS PORTLAND, OREGON.

Sunku čia sužinoti, kiek tikrai randasi lietuvių, nes iš miškų kartais užplaukia ant švenčių su virš simto pavienių, parsiveža po-rą simtinių ir čia netrunka su jais atsisveikinti ir vėlą grįžti į kal-nus. Dabar suradus, rodosi, 3 seimynos, o pavienių 10, taigi vi-so: vyrų 13, moterų 3, vaikiukų 3, mergaičių 3. Lietuvių užsiėmi-mai čia įvairūs: du dirba prie kriaučių; jie uždriba sanvairėję \$18—24. Vienas lietuvis laiko ger-tuvę kartu ir viesbutį. Randos moka ant mėnesio \$210, laisnis \$800 metams arba \$200 kas 3 mėnesiniai, savastis jų verta \$2500. Prasto darbininko alga dienų \$250—300. Pra gyvenimas \$20—25.

V. P.

LIETUVIŲ KONCERTAS.

Kiekvienas jau matė iš apgar-sinimų, kad Chicagoje atsisbu p. M. Petrausko koncertas, nedėlios vakare, 3 d. spalio, Music Hall, 203 Michigan ave. Vienok šitas koncertas yra abelna lietuvių kon-certo, nes jo programė dalyvaus vieni lietuviai. Apart mūsų žino-mo dainininko ir kompozitoriaus p. M. Petrausko, dalyvaus koncer-tas žinomas lietuvis pianistas A. Pocius, Chicago lietuvių vargonin-inkai: pp. V. Dauška, K. Strum-skis, B. Janušauskas ir A. Limon-tas, beto dalyvauja koncerte ir di-džiausias lietuvių choras "Birutė". Ir sprendžiant iš šių metų koncer-to programos, galima tikrai pasa-kyti, kad šitas koncertas bus pau-kliausiu koki iki šiol lietuviai kur nors turėjo.

Mikas Petrauskas, Lissos Meno Dailininkas.

PROGRAMAS.

- DALIS I.
1. a) Warum? Schuman.
 - b) Toccata G. Chamade.
 - Paskambis p. A. Pocius.
 2. a) Ariette "Se tu mami" (Italik-kal) Pergolesi.
 - b) "Pasyk, Lietuva, mylimoji" (Lietuviškai) M. Petrauskas.
 - c) "Pensos d'Antono" (Francuzik-kal) J. Massenet.
 - d) "Jau laukus rudimus" (Lietu-viškai) P. Tachikowsky.
 - e) "Eile karolių" (Lietuviškai) P. Tachikowsky.
 - Sudainuos p. M. Petrauskas.
 3. "Gamtą graži" (kvarteta).....
 - Sudainuos: pp. V. Dauška, K. Strum-skis, B. Janušauskas ir A. Limontas.
 4. a) Operos Halka "Szumia jody" (Lenkikali) S. Moniuszko.
 - b) "Tenasta dienelė" (Lietuviškai) S. Moniuszko.
 - c) "Nuo altraus kirtimo" (Lietu-viškai) G. Grieg.
 - d) Matinata (Ital.) E. Leoncavallo.
 - e) "Dittiatko" (Rus.) Pashlov.
 - Sudainuos p. M. Petrauskas.

DALIS II.

5. Koncertas G. inol Mendelssohn.
6. a) Operos Lohengrin "In fernem Land" (Vok.) R. Wagner.
- b) Serenade "Awake" (Anglikali) R. Strauss.
- c) "Pavasariš" (Liet.) E. Grieg.
- Lietuviškos Tautiškos Dainos:
- d) "Val as pakiršė" M. Petrauskas.
- e) "Jouan dieng, Jouan nakti" M. Petrauskas.
- Sudainuos p. M. Petrauskas.
7. a) "Šių naktelių, per naktelių" (du-klikali) M. Petrauskas.
- b) "Ol motule ma" (duklali) M. Petrauskas.
- c) "Kur namas muš" M. Petrauskas.

d) "Dega ugnį" M. Petrauskas.

e) "Ol tu lieva" M. Petrauskas.

Sitas koncertas, be abejo, žy-miai pakels lietuvių svetintautių akys, o kartu priduos ir naujų jėgų patiems lietuviams. Tik vie-na ką lietuviai turėtų įsitemyti — atlankyti koncertą taip skaitlingai, kad netilptų svetainėje. Atlanky-mas koncerto yra šventa pareiga kiekvieno lietuvių; nes šitą koncer-tą galima pavadinti Lietuvių Sve-tę, o ant savo šventės turi būtina visi laikytis. Reiktų mums imti pavyzdį nuo kitų tautų, pav. nuo vokiečių. Vokiečiai kelia savo vo-kiečių šventę taip gi 3 d. spalio Coliseum svetainėje ir jų šventė-jie dalyvauja visi vokiečiai, daly-vauja visos draugovės, nežinuri skirtumo jų nuomonių, politikos ir tikėjimų srityse; pas juos toje dienoje išnykta republikonai, de-mokratai, socialistai, anarchistai; katalikas, liuteris, bedievis, pas juos buva toje dienoje tikrai vo-kiečiai. Tas pats turėtų būti ir pas lietuvių, ir lietuvių turėtų su-sivienyti kuomet nori pakelti kultu-riskai savo tautą ir save, nes tik-tai bendrai eidami prie augstų ir praklinių siekių galėsime juos at-siekti ir galėsime įvykdyti gerus užmanymus ir nuveikti didelius darbus savo naudai, naudai tautos bei žmonijos. Daina gi yra tuo tydiu. Daina užima sielos sty-bigas, kiekvieno, sušvelnina jausmus ir suteikia naujas jėgas pavargu-siam. Tautos daira — tai tautos gyvastis. Todėl gerbime dainą, pasiūvėskime jai, o ji iškels mus ir parodys mus geresniais bei tobu-lesniais žmonėmis.

Dainų mėgėjas.

PRIE "MUSŲ FONDŲ".

37 "Lietuvos" num. p. Mikolai-nis, straipsnyje "Musų Fondai" besurašydams esančius lietuvių tarpe visokių fondus, padarė ga-na stambiai klaidą: tarpe rupestin-gai p. Mikolainio užregistruotų fondų, 14 vieta yra pavesta kaž-kiam "Laisvos Minties" fondui. Kaip "Laisvos Minties" bendro-vės raštininkas laikau sau už pa-reigą atitaisyti geriamo p. P. Mi-kolainio klaidą, kurią, spėju, jis padarė per neapsižiurėjimą.

Visi fondai, "Laisvą Mintį" iš-skyrus, išrokuoti p. Mikolainio straipsnyje, užsilaiko iš visuome-nės aukų. Gi "Laisvos Minties" bendrovė, kaip yra žinoma iš lai-kaščių ir "L. M." atsišaukimų bei plakatų, susitvėrė ant korporacijos pamatų ir savo kapitalą krauna ne iš aukų, kaip kiti 17 fondų, bet iš įmokėjimų už akcijas. Tati, prisilaikant p. Mikolainio pažvalgos, būtų reikals prirokuoti prie fondų ir tokias korporacijas, kaip esanti Brooklyne "M. Martus Realty Co." bei daugelis kitų.

Prie to žinoma, kad jokia ben-drovė ir jokia korporacija netik nepraso visuomenės aukų, bet ant jų visai ne nepasitiki. Taip lygiai ir "Laisvos Minties" bendro-vės nesikreipė į visuomenę, prašy-dama aukų, tik kvietė užjaucian-čius jos užmanymui viengienius prisidėti prie jos pirkimų akcijų ir užsirašymu išesiančio laikraščio. Spėju, kad toki, kas pasakiau, už-tenka supratimui, jog "Laisvos Minties" fondo nėra; yra tikti atbeidrovė, arba korporacija.

V. K. Račkauskas.

\$15,000,000 KOPORACIJOS REIKALUOSE.

Ant straipsnio apie "Atlas Tradi-ng Association" \$15,000,000 kop-oraciją, tilpusio "Lietuvos" No. 37, gavome nuo tos korporacijos sekretoriaus laišką, kuriame reika-laujama išduoti korespondent var-dą, o jei neišduosime tai žada pa-traukti laikraščio leidėjų teisman.

Štai tas laiškas:

"Mr. A. Olszewski.

Garbus Tamista!

34 No. "Lietuvos" ir dabar vėl paskutiniame patilpo straips-nių, kur iš pasaly bandoma kentmi mūsų korporacijai "Atlas Trading Association", primenant jai kal-tes, su kuriomis ji nieko bendro neturi. Kadangi advokatas patarė pirmiau gauti korespondent var-dą, tai-gi Tamista malonėsi suteik-ti mums vardus rašiusiųjų augš-čiau paminėtusius straipsnius. Nesulaukdami to iki kitam pane-dėliui (Sept 20) patrauksime Ta-mistą patį į teismą.

Su guodone

Vincas Dauksys.

Sekretorius "Atlas Trading Ass."

Straipsnis, tilpęs "Lietuvos" No. 37 ne bandė tai milžiniškai kop-oracijai kentti, tik reikalavo paaiš-kinimo apie josios tikrumą, ka-dangi giriasi savo \$15,000,000 in-korporuoto kapitalo. Ant popieros yra lengva 15 milijonų parašyti, bet ne lengva juos surinkti už "serus" korporacijos, kurios pre-zidentu yra A. A. Joci, jeigu tai tas pats kurs kitą sykį Chicagoje pardavinėjo panasius korporacijos "serus", už kurinos aptiekorius Jo-sef Leszczynski, sukišęs \$600, įsiekiojo jo per pusantį metų kol ant galo surado Brooklyne ir iš-ten parsigabeno į Chicago krimi-nališką teismą. Ar tas pats Joci ir šitoje korporacijoje mes nežino-me, ir todėl tai straipsnyje "Lie-tuvos" No. 37 reikalauja paaiškini-mo.

Korporacija negali būti inkopo-ruota, kol jos visas kapitalas, \$15,000,000 nebus "subscribuotas". To-dėl mes ir turime žinoti kas tą ka-pitalą \$15,000,000 "subscribovo" (užsirašė). Nenutenka užsirašyti, bet reikia už užsirašytą sumą sa-vo turtu atsakyti. Todėl straips-nyje reikalauja paaiškinimo, kas ir už kokią sumą yra užsirašęs ir kuom jis už ją atsako. Teipgi ko-kiuje valstijoje ta milžiniškoji kop-oracija inkorporuota, kad perkan-tis "serus" galtų gaut raportą iš minėtos valstijos apie tos kopo-racijos stovį.

Čia yra gaudomi pinigai iš pu-tybių, todėl publika turi tiesą ži-noti, kas už tuos pinigus atsako. Laikraščiai yra publikos informuo-tojais ir todėl jų priderytė rei-kauti teisingų žinių, kad teisin-gai publika informuot.

Yra šalis.

Ten kur jurių bangos gintarą ant kranto vėmė, buvo šalis. Žmo-nės ten gyveno gražiai. Jie buvo linksmi ir laimingi. Ir jei koks svečias atklydo pas juos, tai jis tikrai ten atrado ir smagų pasilį-jir sirdingą priėmimą. Danguas dovanos juk buvo gausios ir kaip gi jomis nesidalinti su svečiu?

Bet užėjo tirstas tamsos debe-žys. Aptemo visa šalis ir papūtė šaltas siaurys vėjas. Žmonės iš-sigando, išsiblašė po visas pakam-pas ir tunojo užsiglaude. Jie ne-sidžiaugė gyvenimu ir nepažino šviesios valandos. Apšvietimo sau-lės jie nematė, o siaurys vėjas šal-dė jiems kraują kaip ledas. Da-bar jiems liko tik baimė ir kan-čios.

Šiteip ėjo diena po dienos, san-vaitė po sanvaitė, mėnėsis po mė-nėsiu, metai po metų. Žmonės kentėjo ir kentė ir, savo kandioms nematydami galo, nusimė. Jiems rodėsi, kad tas tamsus debesys nuo jų niekados jau neneis; Prašviti-mo iš niekur nebuvo, o tamsa klak-sojo tirsta. Iškur galėjo rasti pas-jojo viltis?

Ir užmirė skambios mergelių dainos, nutilo linksmas vaikų klyksmas ir tik vienas skaudus dejavimo balsas plaukė, išsiverdams iš skausmais suspaustu motinų krutinių. Visur pasidarė kur-vė nesikreipė į visuomenę, prašy-dama aukų, tik kvietė užjaucian-čius jos užmanymui viengienius prisidėti prie jos pirkimų akcijų ir užsirašymu išesiančio laikraščio. Spėju, kad toki, kas pasakiau, už-tenka supratimui, jog "Laisvos Minties" fondo nėra; yra tikti atbeidrovė, arba korporacija.

V. K. Račkauskas.

\$15,000,000 KOPORACIJOS REIKALUOSE.

Ant straipsnio apie "Atlas Tradi-ng Association" \$15,000,000 kop-oraciją, tilpusio "Lietuvos" No. 37, gavome nuo tos korporacijos sekretoriaus laišką, kuriame reika-laujama išduoti korespondent var-dą, o jei neišduosime tai žada pa-traukti laikraščio leidėjų teisman.

Štai tas laiškas:

"Mr. A. Olszewski.

Garbus Tamista!

34 No. "Lietuvos" ir dabar vėl paskutiniame patilpo straips-nių, kur iš pasaly bandoma kentmi mūsų korporacijai "Atlas Trading Association", primenant jai kal-tes, su kuriomis ji nieko bendro neturi. Kadangi advokatas patarė pirmiau gauti korespondent var-dą, tai-gi Tamista malonėsi suteik-ti mums vardus rašiusiųjų augš-čiau paminėtusius straipsnius. Nesulaukdami to iki kitam pane-dėliui (Sept 20) patrauksime Ta-mistą patį į teismą.

Su guodone

pus ir numirus. Panikėdimo dvelkimas šaldins jusų kaulus ir jums ramumo nebus miekur. Ten, už debesų, i kuriuos jūs, akis pakėlę, spokso, smarkesnis vėjas pučia kaip ant žemės ir ten dangaus įeškoti ne vieta. Nuleiskite savo akis žemyn ir pasizūrėkite, o išvysite, kad čia jusų dangus ant žemės: čia paukščiai gieda, čia gėlės žydi, čia užvėja nuo medžių. O jei čia tirsta tamsa jus spaudžia, tai kalti jus patys tam. Iš jusų gi pačių ji eina, aptendo jums akis ir jūs nematote, kaip jūs gražiausias Gamtos dovanas minate po kojų. Didžiausia duota žmogui dovana, tai meilė — ta deganti jo širdį ugnis. Ji apšviečia ir šildo jo visą gyvenimą. Jus gi stebiatės, kad jums tamsu ir šalta. Jūs savo netikusiais darbais palai kote tamsą ir šaldote save patys! — Bet aš nekaltau per daug jus. Jūs klausiate to, kucis jus vedė. Jūs nežinote patys kur eina. Bet jis, kuris jus vedė, tikrai žinojo, kad nei už vietas, nei už kiales, ar ką nors kitą tokio dangaus negalima nupirkti — ir jis jums paravinėjo jį! *Jis tyčia jus klaidino ir vertas yra jus rudybės!*

Čia jis teip suriko, kad jo barzda piktai pasipurtė, akys sužibavo ir trinkelėjo perkūnas. Kalnas sudrebėjo ir visi jo klausytojai sukrito ant žemės kaip lapai. Kas juos pergazdino labiau, ar jo žodžiai, ar perkūnas, sunku yra pasakyti, bet jie visi drebojo, kaip drugio krečiami.

Po valandos atsistojo tas, kuris juos vedė ir, šnairuodamas į kalbėjusį, i savo minia prakalbėjo: „Dėl Dievo švento, ar matote, ką tas Baisus Barzdočius ant mano švento asmens pramano! Už tiesą, už tiesą sakau jums, ji Dievas pabaus už tai čia pat dar, tik...“ stokit greičiau ir išmūskite jam kailį!...

Ir Dievo rudybė Baisajam Barzdočiui rengė pirtį. Minia sustojo, sugniauzė kumštis ir šoko savo vadovo asmens įeidęja pamokinti. Bet kaltininkas buvo diktas vyras ir jie, pamatę jį ramų ir šypsantis, nedrįso jam ką daryti. Tik kaip jis nusikreipė nuo jų eiti šalin, jo užpakalį išliko visa daugybė grumojančių kumščių ir moterys, kurių čia teipgi buvo kelios, pelėdo jam i kuprą sugedusiais kiaušiniiais.

Baisajam Barzdočiui šalin neėjus, minioje kilo baisus sumišimas. Vieni visai jį iekino ir keikė, kiti jam pripažino tiesą ir jį gyre; iš to jie ėmė pyktis ir susitęsė ir nei toliau eiti, nei atgal grįžti nebuvo galima.

Šiteip jiems besitąsant, juos suderinti atėjo asmuo, vardu Laukinis. Nors jo vardas niepė jo bijotis, bet jis pats buvo lėtas, ir melus žmogus. Jis buvo praktiškas ir laiški praktiškos gyvenimo pusės. Atėjęs, tuoj užžibino balaną iš paprastos pliauskos ir besinijantiems pradėjo šviesti. Pėstis prie žiburi nėra smagu; pėstukai tuoj apsimalšino ir ėjo prie žiburio žiūrėti, ko tas nekvietasis čia atėjo. Jis gi, pasinaudodamas proga, su savo žibinančia balana rankoje, aprodė jiems ir žemę, ir orą, ir dangų, ir daug, daug dar kitų dalykų, rimtai, išreito posteringaudamas jiems, kaip žemė pasidarė, kaip ji oru skrieja ir kas randasi jos vidurinėse; kaip mėnuo pasakojia, iš viršaus žiūrėdamas i mus, ką žvaigždės mano, mirksėdamas nakties tamsioje — ir šituo savo pasakojimu teip juos užėmė, kad jie nuo jo atsiraukti negalėjo. Kiekvienas klausėsi ausis atstatęs; norėdami gi pasakotoją geriau matyti, jie susirado sau šipulius ir, prieidamas kiekvienas savo šipulį kišo prie jo degančios balanos ir žiebė. Kaip jie šiteip visi sužiebė savo žiburius, rytuose pradėjo šviesti, pasirodė saulė ir išaušo diena — diena po tokiam ilgam tamsos laikui! Koks tai džiaugsmas! Koks krykštimas! Ir tą nelauktą jiems padarė jis, su savo žibinančia balana atėjęs!... jie negalėjo susilaikyti, neišreikšė jam padėkos — puolė prie jį ant kelių ir šaukė: „Tu šviesanė! Tu mus išvedei iš mūsų baisios tamsos! Kaip mes dėkingi Tau!...“ Dabar mes žinome kaip reikia branginti šitą šviesą! — Ir tą pasakė, tuojau šoko rinkti žabus ir sukūrė ugnį. Vaisiai, balta liepsna šovė augštin ir apšvietė aplinkui stovinčiųjų veidus. Kokia ji buvo maloni ir kokią mielą šilumą ji davė! Visi apstojo aplink ugnį, rankas atkišę, šildėsi ir sakė: „Dabar turėsime ir mes jau savo ugnį ir šiaurys vėjas mus daugiau neįveiks. Šitas židinis (Tas ant 5 pusl.)

Tikėjimų Istorijos Rankvedis

Su paveikslais

Parašė, bendradarbiaujant kitiems mokslininkams,

P. D. Chantepie de la Saussaye,

Teologijos profesor. Amsterdame,

Vertė J. Laukis

Visame, ką mes pasakėme, žmogus daro save asmeniškai lygum su dievais, kuriems jis neša aukas ir maista. Bet jis issiekia augščiau šitos pažvalgos, kaip veik jis pajaučia save priverstu duoti garbę ir dėką dievams. Teisybė, kad žmogus nėra nesandalyvu aukonėse, kurias dėlei to jis aukoja dievams, bet jis duoda jau gilesnę reikšmę savo prietikiams prie dievų, kuriuos jis pažino augštesniais už save. Tas pats yra sulyg permaldavimo aukojimų. Koliai aukojimai turėjo pobūdį tik prašalinamųjų aukojimų, permaldavimui dievų, prašalinimui visko, kas yra bloga ir baisu, tai jie stovėjo ant žemiausio laipsnio; bet pridėjus, jog priežastis dieviškos rudybės yra žmonių neįsipildymuose ir nuodėmėse, permaldamieji aukojimai už kaltes ir nuodėmes įgia įvairiuose laipsniuose etišką pobūdį. Šita pusė pasirodo teipgi iš kančių ir išsivadėjimo savęs, kuriuos žmogus ant savęs uždeda patenkinimui savo dievų. Jis duoda ne tik iš savo perteklių, bet tankiai išsida to, kas yra jam brangu. Aukojimuose, egoistiskais apsisikaitymas ir skausmingas išsivadėjimas savęs tankiai ankštai susirisa.

Kuone visi nusidavimai gamtoje, politikoje ir privatiname gyvenime, teip tiksliskai atsikartojanti, kaip ir išmintiniai, stojas progomis aukojimams. Aukojimai buvo daromi įvairių žmonių prie įvairių nusidavimų: sezonams, susilyginimui dienos su naktim, naujais metams, jaunam ir pilnam mėnuliui, sėjant ir pjaujant, bado metais ir laike blogo oro, auginant gyvulius ir maro metais. Aukojimai buvo duodami metais karės ir sandaros, prieš kovą ar darant sutaikas. Gimimas, vestuvės ir myris reikalavo aukojimų. Bet teipgi ligoje ir pavojuje, statant namus, ar einant i kelionę, apturėjus geras žinias ir prie kiekvieno darbo pradžios buvo daromi aukojimai; net, yra žmonės, ką nulieja dievams gėrymų prie kiekvieno valgio. Turime dar paminėti skaitinimo aukojimų, apvalymui vietų, indų ir žmonių; žinavimo aukojimus, kuriuos minėjome augščiau; apžadus, tam tikrą rūšį privatiško aukojimo, kuriuos žmogus daro dievams dėl tulų priežasčių tankiai gi dėl pirmesnių pasidavėjimų. Pas civilizuotas senojos svieto tautos aukojimai atsikartodavo ne tik su dideliu tiksliskumu, bet teipgi jie padarydavo svarbiausią kulto ar ritualo dalį. Dėlei šito jie, budami skiriami padarymui tam tikrų veikimų prie tam tikrų atsitikimų, įgiio kitą prasmę. Priešingai, nepriduodant jokios ypatingos prasmės kiekvienam aukojimui, stropus ir sąžiningas užlaikymas ritualo buvo sąlyga nesulažomiems prietikiams su dievais, nesutrandomam gamtos keliui, valstijos gerovei ir šeimynos bei pavieniū ištekliui. Todėl koki nors trikdymai situose skraituose nurodo i nesirupinimą aukojimais ir tą reikia atitaistyti specialiomis aukavimo dovanomis.

Aukojimo medžiagoje susitinkame su didžiausia įvairybe. Jei pažvelgime i laukines ir civilizuotas tautas, tai atrasime, jog kuone viskas yra aukojama dvasioms ir dievams: žmogiškos esybės, gyvuliai, augalai, tankiai teipgi brangios pažadinės dovanos, k. v. paveikslai, gražios ir drabužiai. Rituališkuose padavadijimuose randame smulkesnes sulyg parinkimo dovanų ir tiekimo maisto dievams, užlaikomas su didžiausiu atsargumu. Lytis, amžis ir varsa gyvulio skiriasi pagal dievą, kuriam jie yra aukojami. Paprastai yra aukojama naminiai gyvuliai, bet laukiniai gyvuliai nėra ir užginta; kartais yra dievui aukojama gyvuliai, dievui pašvesti ar nekenčiami ja. Greta su gyvulinėmis aukomis dovanos sjęsto ar grusto maisto labai atsižymi. Ruošiant jas tankiai yra skaitoma butiniais aliejaus ir druska, o teipgi rukylas, vienas, ar drauge su kitomis dovanomis yra tankiai randama. Galėtume priskirti didelę daugybę padavadijimų sulyg aukojamos medžiagos iš ritualo knygu, žinomų mums, kaip ir iš to, ką žinome sulyg ceremonijškų papročių, pav. pas germanus; bet tankiai nėra galima išaiskinti pavienius apsirėiskimus, ar sukti masti, nuo kurios jie yra paėję.

Apsnekėsimė geriau tik svarbesnius klausimus, visų gi pirmiausiai sulyg pirmutinybės kruvinų ar nekrvinų aukojimų. Didumoje civilizuočių tautų tikėjimų jie atsitinka viens šale kito, bet kartais, k. v. Indijoje, aiskiai galime susekti palinkimą pakeisti kruvinus aukojimus nekrviniaisiais. Tankiai buvo užklausiama, kurį šitų dviejų yra senesnė; svarbios priežastys gali būti surasta abiem pusėms. Teorėtikai nekrvinųjų dovanų laikėsi daugumas graikų, Empedoklis, o vėliaus Porfyrius. Ir jį tą nurodo kaip kurie graikiškųjų aukojimų pastebėjimai, k. a. barstymas miežių grūdų ant galvos pasvėnčiamo gyvulio, persekiojimas žmogaus, užmušusio gyvulį. Bufonijoje ir nubaudimas kirvio, teipgi tas, kad Deloje aukuras, ant kurio nekrvinieji aukojimai buvo aukojama, vadinosi *eusebon bomos*, ir tt. Iš kitos pusės pakaktinai yra parodyta didelė senovybė kruvinų aukų. Net indogermaniškoje senovėje aukojimai arklų buvo įprasta. Todėl sulyg pirmutinybės paklauskime negalima nieko pasakyti. Sulyg šito turime dar patėmyti vieną klaidą, tankiai randamą net pas teologus, kurie geriau galėtų žinoti iš Senojos Įstatymo. Tankiai galime susitikti su tvirtinimu, jog liejimas kraujo kuankščiausiai risasi su permaldavimo aukojimų ir kad, todėl, kruvinų aukojimų visuotinumas parodo teipgi suzinumo nuodėmės visuotinumą pas žmones. Bet čion vėlesnieji nuomoniniai samjšiai klaidingai buvo išsivedžiojama ir priskiriama prie primityviškųjų sulyg.

Didelę kruvinų aukojimų dalį padarė aukojimai žmonių. Teipgi senoviskuose tikėjimuose, kurie neprimė i jį savo ritualus, atminimas pirmesniuojos papročio reišikiai išlaikyti, k. v. Chinuose, Indijoje ir, teipgi, Sename Įstatyme; pas graikus jie atsitinka net istoriskuose laikuose. Daugybė sakinių pasako apie reakciją prieš šitą seną papročį, kaip pas graikus, sakmė apie Atreų ir Tyestę bei sakmė apie Ifigėniją, ir Sename Įstatyme sakmė apie Abraomo aukojimą. Bet jo žymės ir liekanos nėra visai išaiktintos. Pas germanus teipgi žmogiškos esybės buvo aukojama, o Meksikoje per tikėjimiskais šventes žmonės buvo šimtais skerdžiami. Supratimas aukonės kaip valgio dievams ir aukojimiskoji puota, kuri sekė potam, tarsi rodo atgal i pradinį susiršimą aukojimo žmonių ir žmogėdystės; nors daugelyje vietų šitas buvo užmiršta vėliau, vienok jį reišikiai dar galima matyti pas daugelį laukinių. Nors tok-

sai jungimas vienu ar kitur gali būti parodytas, bet jo negalima ant tiek padaryti visuotinu, idant tikrai galima būtų pasakyti, jog nuo aukojimo žmonių paeina kanibalizmas. Pasvėnčiamos žmogiškos aukos nereikalauja būti visuomet skaitomos maistu dievams, jos tankiai buvo siunčiamos pas juos per tarius ar pasiuntinius, arba buvo aukojamos žmonių, prašalinimui dieviškos rudybės kaip jiems brangiausi. Šitoje šviesoje galima suprasti karaliaus pasivėntimą, kuris atsitinka pas germanus ir atidavimą suna, kaip pasakyta apie moabitų karalių, Mesa. Greta su šituo aukojimu praklinėjusių ir brangiausių esybų, kurį matome pav. Kartagenoje, randame teipgi, jog priešai paimti karėje, vergai ir piktadariai buvo vartojami didžioms skerdynėms meksikoniskųjų dievų. Laikymas nelaimingų dievo atstovais, kuriuos rėdyta ir gerbta priderinčiai tam, buvo teipgi Meksikoje. Todėl aukojamoms esybėms nereikalaujant būti skaitomomis maistu dievams, negalime priskaityti viso kanibalizmo aukojimo motyvams. Alkio padukis, noras atkėrinti savo nevidonams, ir manymas, jog suėdus širdį, akį ir liežuvį yra įgiijama suėstojo galybė ir drąsa: tas tai yra pilnomis žmogėdys, priežastimis ir jis neturi nieko bendro su aukojimu žmonių).

* Apie šitą dalyką žiūrėk i Interesingą R. Andreeo veikalą, Die Anthropophagie (1887).

Kitos aukos yra aukojama vien simboliškai ar užvaduojančiai; kaip kurie sakosi matą šitame tik senesnės ir vėliau pakeistos kulto formos pėdėkai. Prie šitų priklauso aukojimai, kuriuose dalis yra duodama vietoje viso; šitas ypatingai liečia papročį vadavimo žmogaus gyvybės, padarant žaidžą ir nuleidžiant kraują nurandymui dievo. Prie šitų teipgi priklauso skaitlingi vašiniai, padaranti dalį tikėjimiskų papročių pas laukinius. Šitepos randama plačiai išsiplatinusį aukojimą pirmo, aukojimą plaukų pas arabus ir teipgi malajiskame archipelage, kaip ir kruviną plakimą vaikų pas Artemizos aukurą Spartoje; api-piaustymas, kuris yra teip paprastas Afrikoje, kurio pradinis reišikimas nėra visai užmirštas pas žydus, kaip galima matyti iš pasakojimo Antroje Maizio knygoje IV. 23 skyr. Teipgi kaneevikimas, kuris buvo dar vartojamas vėlesniuose laikuose Mažosios Azijos, dievėms pamaldose ir polynėzičių atviravimas iš pradžių turėjo šitą prasmę, kuomi mes nenorime užginti, jog ilgainiui visokios kitos reišikmės galėjo būti jam duota. Užvadavimas teipgi atsitinka, kur gyvulys yra aukojamas vietoje žmogaus, k. v. avinas vietoje Izaoko; šitepos yra deginamos ar skandinamos lėlės vietoje žmogiško esybų, o tasla ar ragais gyvulių pavidale aukota dievams vietoje pačių gyvulių.

Didumai šios dienos žmonių aukojimai, kurie senuose tikėjimuose turėjo tokią svarbią dalį, yra dalyku praeities, kurio likę yra tik kelios liekanos. Aukojimo idėja yra gana etima buddizmui; sulyg šito tikėjimo principų, nėra galima rasti esybės, kuriai tokios dovanos galima būtų duoti arba priskaityti kokią nors vertę šioms dovanoms. Vienok buddistiškieji žmonės, negalėdami apsieiti be garbinimo formų, duoda dovanas paveikslams ir relikvijoms, susidedančias daugiausiai iš gėlių ir rukylo. Bet mes vargiai reikalaujame sakyti, jog šitas yra tik menkais aukojimo likučiais. Daugiau jau užsilikęs jis islame, nes per šventę Mekkoje ir per Beihramą daugybę gyvulių aukojimui yra užmušama visame mahometoniskame sviete. Čion vėl matome po savo akių kelias išlikusias senoviskų tikėjimų liekanas, kadangi šitas paprotys nepriklauso grynai islamui. Tiek pat mažai yra būtina aukojimo nuomonė krikščionybėi ir bėgyje metašimčių ji stojosi svietima teipgi judaizmui. Žydiškias tikėjimas niekuomet nepanaikino aukojimų, bet kadangi jie įstatymiskai gali būti duodama tik Jeruzolimos šventnamyje, tai garbinimas Dievo be šito šventnamio, kuris per metašimčių buvo paveržtas žydams, padarė būtiną pasekmę, jog šita tauta prirpato prie naujos garbinimo formos be aukojimo nors sulyg principo jį geidžia senojos kulto sugryžimo. Krikščionybė yra žydiškosios sinagogos dukterija ir todėl nuo savo pradžios, tikėjimas be aukojimo. Bet krikščionybė Kristus iš numirusių prisikėlimą tankiai statė kaip aukojimą ir Romos katalikų bažnyčioje ceremonija primenanti šitą veiksmą, butent mišias, yra todėl skaitoma aukojimo veiksmu. Dovanos, kurios yra priederme ištikimiesiems, pasiekiančios savo augščiausią laipsnį atsidavime Dievui, pašventime viso savo asmens Jo tarnybei, yra laikomos visų krikščioniskosios bažnyčios skyrių aukojamomis. Bet aukojimas čion yra imamas tokioje simpatiškoje prasmėje ir teip visiškai skirto reišikmė nuo reišikmės duodamos jam senoviskų tikėjimų, jog mes anaipol negalime skaityti aukojimo priklausančių krikščionybės esmenybei.

Malda tankiai esti kalba, sekanti aukojimą; ji stojasi magiška formula ant tiek, ant kiek veikianti pajega yra priskaitoma patiems žodžiams. Tokios pasilekančios formulos, kurios neprileidžia jokio nukrypimo, greit buvo vartoneje visur; jos yra žinomos mums daugelyje tikėjimų net pas civilizuotas tautas, nes jos nevisuomet yra suprantamos. Seip, ar teip, sunku yra praveisti aštrų skiriamąjį ruožą tarp tų formulu, kurias vadiname maldomis ir tų, kurias laikome užkeikimais. Daugelis magiškių sakymų padarymui lietaus negali būti laikoma maldomis, bet prasta formula Atėniečių, prašančių pas Zeusą lietaus, Marko Aurėliaus buvo laikoma tam tikra malda, *hoplos kai eleutherōs*. Buddizme „Tu“ nesiranda maldoje, kadangi ten nėra vieno, prie kurio meldikas kreipiasi; vienok formulos, atkartojamos tūkstančius kartų maldų ratuose ir maldų vėluose (om mani padme hum) yra skaitomos maldomis. Maldose reikia įžiūrėti įvairios pusės. Pirmiausiai išlaukinių geradėjų būrynas. Iš daugelio laukinių maldų, Tyloso surinktų, įžymiausias yra maldos už sveikatą, vaikams, maldos lietaus, piutės, maldos už gyvulius ir tolygius kitus dalykus. Bet žmogus prašo pas dievus teipgi protiskų dovanų i Cicerono pasakymas, „virtutem nemo umquam deo acceptam retulit“*), yra užginamas keliatos liudijimų klasiškoje senovėje, k. a. Sokratas, kuris meldė dievų pirma vidurinės grožybės ir tik paskui išlaukinės grožybės atsakančios anai. Nuo Sokrato prasideda gražioji labo malda abėlnai, kadangi dievai žino geriausius, kas labo yra. Čion mes išeiname iš egoistiskos maldos rbyų; tą patį galima pasakyti apie dekonės maldas, kuriose gražiai duodama dėkos davėjui už priimtas dovanas. Be prašymo, svarbiausiu elementu maldoje yra garbinimas, kuriame nusizėminusiai duodama garbė dievytei bei pakeliama širdis jospri ir nusizėminusiai skėstama mastyje apie jos didybę. Toksai garbinimas gali būti apvilktas įvairiomis formomis, jį galima susekti prastuose samojedės senelės žodžiuose, kuri, anot Castreno, atsisveikino saulę, anai besileidžiant, ir nuėjo gulti. Ji galima teipgi rasti daugelyje Senojos Įstatymo psalmių ir graikiškuose hymnuose garbei dievų.

*) Cicero, De Nat. Deor. III. 38; cf. Xenophon, Memorab. I. 3. 2; Plato, Hēb. II. 143 A., Phaedrus, 279 B., Maxim. Tyr. Diss. XI. 8.

pirmajame prašyme Viešpaties maldos, kaip ir Salat ceremonijoje, kuri musulmanas turi atkartoti penkis kartus per dieną. Musų apžvalga svarbiausių magiškių esančių maldose būtų nepilna, jei mes nepaliesime išpažinimo nuodėmės; ne tik izraelitų ir krikščionių, bet ir indų, persų ir assyrų maldose nuodėmės sužinybė yra išreikšta, ar bent tuo, sulyg dievystės apsilėidimo jausmas.

Meldimosi buduose atsitinka įvairiausi papročiai: kartais žmogus stovi statias, žiūrėdamas i dangų, kartais klaupia su nuleista galva, sudėtomis ar išskėtomis rankoms, uždengta ar plika galva. Didelėje kančioje ir sutrynime širdies tankiai atsitinka mušimas, i kaktą ar krutinę. Se-kančios mąstys, regis, suteikia įvairias kuno stovybes: pakeltos akys ar rankos linkui tos vietos, kur gyvena dievy-stė, reišikia, jog iš ten pagelba laukiama; arba tokia jau stovybė priimama, prie kurios jaučiamos yra priedermės, verstinumas, meldžiant užsistojimo galingojo valdovo, arba meldžiantis žmogus pačia savo stovybe parodo, jog jis „aukėja ir pveda save kaip neginamą auką, galingam dievui, savo pergalėtoji“, (J. Grimm). Eilės stovybių ir krutėjimų tankiai padaro būtiną maldos dalį. Mahometoniskoji ceremonija Salat, antai, susideda teipgi iš tokių krutėjimų ir formulu, sekantių juos. Kreipimasi linkui tam tikros pusės yra teipgi svarbiu maldoje, ar linkui jį, kur saulė teka, ar linkui stovio šventos vietos kaip Jeruzolima ir Mekka, ar kokia kita vieta, kaip šiaurė, kuri buvo šventa linkme pas pagonis germanus.

Prisiekos ir užkeikimai yra maldos pavidalai; teipgi ir dieviškieji teismai, apie kuriuos jau minėjome po žinavimo antrašu. Pas keltą tautų randame šaukimą Dievo i liudytojus ir todėl pavadant save Jam kreivos prisiekos dėstyje; teipgi užkeikimai, kuriuos žmonės mano gali užtraukti ant savo priešu. Kad tas viskas tikrai priklauso maldoms, aiskiai parodyta jų pobūdžiu, bet mes čion negalime išskaityti įvairių formų ir simboliškų veiksmų, pasekančių jas.

18. KITI TIKĖJIMISKI VEIKSMAI.

Pragašintas būtų darbas bandyti išskaityti visus veiksmus, iš kurių kultas susideda, arba kurie yra atliekami pamaldose dievams. Pakaks paminėjus tik kelis jų svarbiausius. Muzika ir šokis užima žymią vietą kulte kuone visur. Jeigu formulos pasekmė priklauso nuo tikrumo, su koku be klaidos ji yra atkartojama, tai teipgi būtina, idant ji visuomet atsikartotų su tokiu jau balso mainymu. Šitepos kulto formula stojasi kulto hymnu ir yra išlankstoma kaip poetiskai, teip muzikaliai. Tokiu būdu graikų bačchinės giesmės stojasi tragedijos chorais. Arba vėl hymnas per metašimčius pasilieka giedamas senoviskoji formoj, kuri pasidaro nesuprantama, kaip giesmė Arvalų brolių Romoje. Bet muzika lošia dalį kulte ne vien giesmės formoje, kadangi instrumentai teipgi yra vartojami pritarimui tikėjimiskų veiksmų. Šitas atsitinka net pas laukinius, kurie ne tik baisy lermą kelia nuaukymui blogų dvasių, bet ir netikusius bugnus ir trimitus vartoja per savo tikėjimiskais ceremonijas. Bet laukiniai niekuomet neisdirbo teorėtikai išvystytos muzikališkos dailės. Abėlnai yra sakoma, jog Pytagoras buvo pirmas, ką sujungė muziką su aritmetiskomis atnašomis; bet pas kitas tautas teipgi, antai, pas chinus muzikos teorija išsivystė nepriguldingai. Bet kaip tas nebūtų, muzikališkus instrumentus girdime vartojanti akompanavimui šventų giesmių giedojimo, ar kitaip kulte vartojant Sename Įstatyme, kaip ir pas kitas tautas. Antai mes iš Plutarcho aprašymo žinome, jog sistumas buvo vartojama garbinant egyptiskais dievyestis. Krikščioniskoje bažnyčioje vargonai viršijo visus kitus instrumentus, kadangi dėlei daugumo savo balsų, jie turi tarytum daugelį jų savyje. Bet čion šale instrumentų teipgi vox humana turi garbingą vietą. Čion mes tik praedami paliesime skirtumą išsivysčiusios bažnytinės muzikos tarp Romos, katalikų ir protestonų bažnyčios ir krikščioniskos bažnytinės muzikos svarbą, kuri išreiskia ir sukelia išašnesnius tikėjimisko jausmo sužėjus.

Šokis su mezūla ankštai risasi; žemesnių veislių tikėjimuose jis turi tokią didelę svarbą, jog kiti net mato jame seniausią garbinimo formą. Giedant giesmes ar žaidžiant instrumentais, yra daromi visoki ritmiški judėjimai, kurių simboliška prasmė iš didesnės dalies liekasi mums nežinoma. Yra aisku, kad šokis buvo vartojamas sužadimui tikėjimiskos dvasios nuotaisos; laukinių magikai-kunigai tankiai įeina i pasiutimo stovį pašėlusiais šokiais ir, jiems nuo perilsimo pagriuvus, sakoma jog jie įkvėpti ar apvaldyti dievo. Tonis pačiomis nuomonėmis galime išaiskinti pašėlusius šokius Mažosios Azijos motinos-dievių kunigų ir tuos šokančius ir besikraipiančius dervius, kuriuos islamas įsileido i tikėjimiskų papročius. Šokiai pas laukinius tankiausiai yra dvejopos rūšies, kariški arba paleistuviški mieliški. Ar tame mums reikia matyti totėmistiską ceremoniją sujungtą su giminės gyvulių garbinimu, ar nuduodamą jį fiziškų apsirėiskimų vaidinimą, ar sakmes apie dievus, tai paliksime be iširšimo. Bet yra tikra, jog pas civilizuotas tautas tikėjimiska šokio svarba yra mažesnė negu pas laukinius. Teisybė, jog vienu ar kitu šokis užima kulto vietą, kaip štai pavasarinės apeigos Romoje, kur Salijai išnešdavo šventus skydus, bet abėlnai sumažėjęs, ar persikeitęs i rimtas procesijas ir mimiškus vaidinimus per šventes.

Tokios procesijos atsitinka didžiausiai organizuotuose kultuose; juos randame pas egyptiecius kaip ir pas graikus bei romėnus; pas germanus Nertuso procesija buvo tam panaši; užgėvininės gi procesijos, užsilikusios iki šiai dienai žmonių papročiuose, yra senovės pagoniskų apeigų liekanomis. Romos katalikų bažnyčios kultas išlaikė procesijas jų pilnoje prasmėje, kuri yra tame, jog dievų paveikslai ar simbolai (pav. faliskose procesijose) buvo nešiojami, idant žmonės galėtų matyti juos ir būti palaimintais jų regėjimu. Žinoma, patys dievai, arba jų atstovai nevisuomet padė procesijos dalį, kadangi tankiai yra jų kunigai, ar tarnai eina pas jų šventas vietas rimtoje tvarkoje. Be procesijų turime paminėti keliones pas šventųjų kapus, i šventas vietas. Visur, kur centrinė šventvietė, garsus kapas ar linma šventė turi gana patraukimo, ten žmonės plaukia, kaip pirmiau žydai laike Diāsporos i Jeruzolimą, mahometonai gi dabar i Mekką. Bet be šitų didžių ir abėlnai žymų lankymo vietų yra daugelis kitų Indijoje, kaip ir Chinuose, visame mahometoniskame kaip ir katalikiskame sviete.

Neužiimsime čion daugybę ceremonijų ir pildytų susiršančių su tikėjimiskomis iškilmėmis, kadangi vėli grysime prie jų apsnėkėdami tikėjimiskais šventes. I yra daugelis apeigų, kurios ar tai pačios, ar drauge su tomis atsitinka ant didelio ploto, k. a. Amerikoje labai i platinusios garnės maudynės. Dar turime paliesi apeigos, turinčias kuone visuotiną ir įžymią prasmę: pasrus, skaitinimus ir pašventinimus.

(Toliaus bus).

Kiek senovės Graikai ir Romėnai prisidėjo prie pastumėjimo gamtos mokslų priekyn.

IS VISOKIŲ AUTORIŲ SULASE
Jonas Šliupas, M. D.

metalo, apgavimui karaliaus. Išsirasimas užduoties jam paspindo lipant į maldynę, ir sako, jis buvęs iš to nudžiugęs, kad ne neapsirėdęs, bėgo namon sukaudamas: „Eurēka! Eurēka!“ (suradau). Praktiškas mechanizmas turbut taip-gi buvo nauju mokslu Archimedo dienosio; nėra jo pasigyrimas, kad jeigu jis turėtų atspirti, jis išsūdytų svieta, parodo entuzijizmą, kokį jame sužadino naujai pramanytos masinos. Tarp daugelio išradinių, priskaitomų Archimedui, yra begalinis šriubas ir cochlea arba vandens plūpmas, kurioje vanduo savo sverme kyla augstyn. Laikė Syrakuzos apgulumo per romėnus, jis mėgino savas išradinias apginti miestą. Polybius, Livius ir Plintarchas, su pavydu šneka apie masinas, kuriomis jis priešinosi užpuolimams priešų.

Tačiau paduodami išgales apie jo kitus prietaisus, jie nieko nesako apie tai, buk jis laivus padėgęs su pagalba veidrodžių; kas turbut priguli prie pasakų vėlesnių laikų. Kada romėnai įėmė miestą šturmu (212 m. prieš Christų), Archimėdas — anot padavimų — sėdėjo ant viešos rinkos, paskendęs mintyse, žiūrėdamas į geometris kas figurą, prieš save papieštas ant smilčių. Kada Romos kareivis apniko jį, jis šuktelėjo: nepalytėk mano skritulio! Bet nuožmus kareivis nugalabijo jį. Jam liepiant — sako — cylindris, talpinantis savyje skritulį, tapo padėtas ant jo antkapinio akmens, paminintis jo išradimą kaslink prietikių tarp šitų kietaičių, kurį išradinį jis esąs ypatingai vertinęs. Kada Cicero buvo kvestoriumi Sicilijoje, jis susekė Archimėdą kapą tarpe erskėtrumių. Rašinyje „Arenarius“ mėgina atrodyti, kad galime turėti skaitlinę didesnę negu skaičius pieskų žvirgždelių, pripildanciu skrituli stovijų žvaigždžių, kurių diametras Archimėdas mena tulu skaičiųn stadijų. Sunkenybė mat tylojo išreiškime taip didelio skaičiaus — pagelba nelemto ženklinio graikų aritmetikos, ir priemonė išvengimui tos sunkenybės — sako — suteikia įstabią paveiklą Archimėdo genijaus.

Visatini imant, senovės filozofai buvo supažinę su sąlygomis lygsvyrybės ant keltu arba buomo — išradimas Archimėdo — ir buvo suvedę teoriją visų mechanikų spēkų, be strickės ir nuožniunos lygumos su jos derivatyvais, ant spēkos keltu, bet tai beveik ir viskas. Archimėdas, pradėdamas nuo principo lygsvyrybės ant keltu, pramanė idėją centro svermės (gravitacijos) kiekvienam daiktui, ir tyrinėjo poziciją to punkto trikampyje, parabolėje, ir paraboloidė. Iki 16-tam simtmečiui mechanikos mokslas beveik ant vietos pasiliko.

Chemija. Egiptėnai, regimai, turėjo didesnę žinojimą chemijos negu kitos tautos senovėje. Jie mokėjo išlaikyti negyvelius nuo puivimo ar gedimo (mumijose), šilkus nudažydavo su dažyvais, surengdavo daug gyduolių ir pigmentų, kaipogi ir muilą, alų, actą, metalus ir metaliskus misalus, paprastą druską, silvasarį (vitrijolą), sodą, salamonikią, stiklą, palivą, plytas, ir rasytus sudynus. Činai buvo supažinę labai anksti su procesu dažymo, ir padarymu metalikų mišalių, fabriacija salietros, sieros, parako, bokso, aluno, porcelenos, krispalo, popieros ir tt.

Nuo egiptėnų, graikai ir romėnai igyjo chemiškas žinias, kokias turėjo; bet jie mažai ar nieko naujo nepridėjo; ir kada persidangi-nimas šiaurinių genčių įvyko, ir nupuolė Romos ciecorystė, tai tolynzenga visų mokslų pasiliovė Europoje. Šiaip graikai mokėjo išgauti geležį, gyvsidabrį ir kitus metalus iš naugių, ir daryti dažyves iš žemių.

IV ZOOLOGIJA IR BOTANIKA.

Zoologijos mokslas — sima gyvūnų karalystė, ir yra šaka natūralios istorijos arba biologijos.

Nėra pėdsakų, kad zoologija būtų tiriama buvusi pirm Aristotelio laikų.

Aristotelis gimė graikų naujokyne Stagyroje, vakariniame šone Strymoniskės užtaikos (dabar Kontossos užtaka, Turkijoje), 384 m. prieš Christų. Jis kilo iš šeimos, kurioje medicinos praktika buvo paveldima. Jo tėvas Nikomachas buvo draugu ir gydytoju Amynto II, Makedonijos karaliaus, tėvo Filypo, ir pratevio Aleksandro Didžiojo. Aristotelis neteko gimdytojų dar suvis jamaus budamas, ir tapo išauklėtas po globa Prokseno, užkės Atarneus, Mažojoje Azijoje, kur tuomet gyveno Stagyroje. Išrodė, kad jo auklėtojas rengė jį prie šeimyniškos profesijos, ir kad jis anksti jau igijo žinojimą ir praktiką medicinos, kokia tik galima buvo toje gadyne. Vėlesniame gyvenime jis nuolatios piasutė gyvūnus, ir žinojo viską, ką kiti pirma buvo atsiekę šitoje šakoje. Vienok, regis, anksti s pametė ketinimą būti gydytoju, o stengėsi amonėti visatimą mokslą dėl mokslo paties, s nepalyginamai atsizymėjo istorijoje žmo-s.

Jau 367 m. iš Stagyros jis keliavo į Athėnų, tuometinį protiskąjį Graikijos centrą ir edrą civilizotojo svieto. Platonas (429—347), kurio mokytiui jis ketino tapti, tuomet gyveno Syrakuzoje kaipo polytiskas patarėjas liviem pačiliui Syrakuzos despotam—Dionyzui

Vyresniamjam, ir Dionyzui Jaunesniamjam, bei Dionui. Todėl Aristotelis mokėsi iš kny-gų ir nuo mokytojų, kuriuos galėjo rasti, bė-gyje 3 metų. Pargryžus namon Platonui, jis tapo jo mokytiui, ir velklai įstrigo mokytoju akin savo nuovoka ir lakumu dvasios, nėra Platonas vadindavęs jį „mokyklos galviniu“. Tačiau neturime jokių išgalių apie ankstybas studijas brestančiojo filozofo. Jis pasiliko Athėnuose per 20 metų, kur, mokėsi pas Pla-toną, jis įsteigė rėtorikos klasią, ir emė lenk-tyinėmis citi su garsiu oratoriumi ir rėtorikos mokytoju Isokratu, kurį jis rods smarkiai už-puldinėjo. Rėtorikos mokyklose Athėnų jau-nuomenė gaudavo svarbiausią savo išauklėji-mą, besirengdama ir viešą gyvenimą. Daile iš-kalbumo mokėsi Dikasterijose (teismuose) ir viešuose susirinkimuose, su gūvumu ir pato-gumu, ir žinoma, susipažindavo su įstatymais ir vieša politika savos gadyinės. Lengva su-prasti, kad Aristotelis niekion lėkstumą pa-prasto rėtorisko mokymo, kurs bandė atsizy-mėti forma kalbos labiaus artistiška negu mo-kytumu ir nuodugnumu. Vienas iš mokytiui Isokrato, gindamas savo mokytoją prieš Ari-stotelį, parasei veikalą, lukstendamas Aristotėlio priezdžius, pirmąjį veikalą mūsų filozofo (dingusį).

Mirus Platonui 347 m., Aristotelis išsikrau-stė iš Athėnų. Mat Aristotelis troško tapti galva mokyklos, vadinamos Akademija, ir nebuvo kito jam lygaus tai vietai. Vienok Pla-tonas paliko savo nepoį Steusippą savu ipėdi-niu. Turbut to dėlei Aristotelis apėjo Athė-nus; nors galbut ir susipirkimas Athėnų su Fi-lipu, Makedonijos karaliumi, prisidėjo kaipo priezasting.

Išbuvęs beveik 20 metų Athėnuose, Ari-stotelis keliavo į Myziskąjį miestą Atarneus, Mažojoje Azijoje, prieš salą Lesbos. Cion jis gyveno su Hermėju, energisku ir gabiu vy-resninku miesto, kurs savo valdyne buvo pats aktariaves nuo Persų, tuomet valdžiusių veik visą Mažąją Aziją. Mat Aristotelis buvo jį mokinę rėtoriką Athėnuose, o dabar ans tapo gerbėju savo mokytojo. Per 3 metus abudu drauge gyveno tvirtovėje Atarneus; bet pasa-lomis ir melagingais pažadais, Rhodietis Men-tor, oficeris persų tarnystoje, apkalino Her-mėją, nugalabindino, ir pats pasiglenzė vietas jo valdytas. Tada Aristotelis pabėgo, ir prisiglaudė Mitynėje, vyriausiam miestė salos Lesbos. Jis pasiēmė su savimi Pythiją, sese-rį Hermėjo, kurią ir vedė už pačią. Gražioje odoje Aristotelis paminėjo nuopelnus draugo pralaimėto per vilygusę graikišką renegato. Jo žmona Pythias mirė keliais metais vėliaus Makedonijoje, palikina jam dukterį to paties vardo. Sunus jo Nikomachas, kuriam jis dėdikavo savo svarbiausią veikalą apie etiką — todėl ir vadinamą Nikomachiška Etika — gi-mė jam vėliaus iš sugulovės.

Pabuvus 2 metu Mitylėje, Filypas (342 m.) pakvietė Aristotelį į Makedoniją auklėti sumų Aleksandrą, tuomet 14-tuose metuose esantį. Kokias studijas Aleksandras perėjo, mes nežinome. Tačiau jis mokėsi per 3 me-tus ir labai pamylėjo savo mokytoją, nors vė-liesni atsitikimai meilę pavertė į neapikantą. Galiaus abudu persikyrė, kada Aleksandras leidosi ekspedicion į Aziją (334 m.), ir Ari-stotelis iš Makedonijos atvyko į Athėnus, pri-siulęs Aleksandrui kaipo draugą kelionėje fi-lozofą Kallisthėnų, kurį buvo drauge moki-nęs su Aleksandru. Dabar 50-metis Ari-stotelis įstojo į paskutinę epoką savo amžiaus; jis atidarė mokyklą, vadintą Lyceumu (nuo artimo šventnamio Apollono Lyceus). Nuo papratimo vaikštinėti iš vieno galo į kitą sodne laike lekcijų, kilo kitas vardas jo mokyklos ir sektos, beje Peripatetiškioji. Rodos Aristotė-lis prates buvo rytmetėje davinėti lekcijas pa-rinktiems mokytiuiams apie kokį kiltesnį daly-ką, o vakare populiariškus skaitymus viso-kiems klausytojams. Tur-but tame laike jis parašė savo svarbiausius veikalus. Ta kiltoji gadyne jo gyvenime pateko 12 metų. Mirus Aleksandrui, antimakedoniskioji partija Athėnuose paēmė viršų, ir todėl skundas tapo su-rengtas prieš Aristotelį po priedanga jo bedie-vystės. Prisiminėdamas Sokrato likimą, jis laiku išsinešino, ir pradžioj 322 m. prisiglau-dė Chalkyje Eubojoje, kur rudėnį tą met jis mi-rė, susilaukęs 62 metų. Ilgoką laiką jis buvo sirges gumbu (indigestija), ir galiaus mirė iš tos ligos.

Filozofija Aristotelio skiriasi nuo Platono daugelyje punktu, ypačiai pamatinėje doktri-noje, vad. Teorija Idėjų. Platoniskos „idė-jos“ arba „formas“ manomos buvo kaipo tik-ra butybė, užuot būti nuotraukomis nuo buičių per dvasios veikmę. Taip, skrituliai gamtos gauna savo matematiskas ypatybes nuo pirm-esančios „idėjos“ arba atitraukto skritulio; žmonės skėli savo tapatybę idėliškam žmo-gui. Aristotelis buvo suvis priešingas tai doktrinai, nors jis visados kalba apie jos au-torių su pagarba, o kartais su meile. Visa Aristotelio metoda yra tiesiog priešinga Pla-toniškamjam gvidlenimui filozofiskų dalykų: jis buvo uolus tēnytojas ir rinkikas faktų, is kurių jis darė indukcijas ar daugiau ar ma-ziasis tikras. Platonas, is kitos pusės, vertino faktus tikrai kritikuodamas pažvalgas, kurias norėjo paskikdyti, o ne kaipo įnagi sudarymui sveikų teorijų.

Rastai Aristotelio tur but apglėbė visą ži-nojimą jo gadyinės. Daugelis jų prapuolė, o katrie išliko, tie palyti štai ką: Astronomija, Mechanika, Fizyka tapo iš-gvildentos ilgokai; bet čia jam nepasisekė, jei-gu spręstume pagal tai, ką mes žinome. Jis buvo auka upo ir svajonių, paremtų ant dok-trinų paplitusių tarpe jo sagadyniečių, priimtu (Toliau bus).

LIETUVA

(Tasą nuo 4 pusl.).

mums bus mūsų bendro gyvenimo žirdia. Prie jo mes glausimės, spėjoms užėjus, kaip visteliai po vištos sparnų.

Bet tą sakdami, didžiuliai neat-minė, kad tarp jų yra ir maziukai, kuriuos jie dabar nustumė į užpaka-lį ir ugnį jiems matyti leido tik pro savo gana tamšias alkunes. Pa-pyko už tai maziukai ir vienas jų atsiliepė: „Mes šalome teip lygiai kaip ir jūs, žabus gi vilkome stro-piaus dar ir už jus; dabar mus susiliū leidziate tik pro savo atkai-sitas alkunes — kur čia teisybė?“ — „Nėra teisybės, nėr“, atsiliepė kiti, „ir jos nebus kol bus mazi ir dideli. Teisybė reikalauja lygy-bės, brolybės, o židinis, kurį mes čia sukūrėme, nevisus lygiai pa-taiko išauklėti. Tie, kurie žabus jam renka, sunyksta ir negali susi-lyginti su tais, kurie ugnį kuria. Prietam gi židinis daugiausiai ką apšildo, tai vieną savymėlybės šo-ną ir tuomi savo garbintojams in-kvepia mintį, kad jie yra geres-niais už kitus židinio garbintojus. Iš to išeina nesutikimai tarp žmo-nių ir kruvini karai.“ — Šalin su židiniu! Nereik mums jo!“

Ir dabar tą ugnį, kuri jiems pa-darė tokį džiaugsmą, kurią jie visi su tokiu noru kurė ir kuri juos at-gaivino, rengėsi išdraskyti tik dėl-na, kad kiti neteisėgiai pasielgė. Toks darbas visai neįsitingas. Todėl žiūrėjusieji į reikalą blaivo-mis akimis įsikarsčiavusius mėgino įtikinti, kad šitos klaidos yra pa-taisomos be židinio išdraskymo, kad židinis draskyti būtų neįsini-n-tinga, kad savymėlybė neteip daug kalta už keliamus karus. — Bet karštuoliai nei klausyti nenorėjo.

Tasys išėjus, prabilo Dainos gar-bintojas Mikas: „Neduoiti kam nors to, kas jam priklauso, idant pačiam tą paglemžti, labai yra peik-tina. Bet to pataisyti ne židinis draskyti reikia, prie kurio mes visi dabar šildomės, ne reikalauji nega-limo, kad visi būtų lygaus didumo, kuomet vieni tik anga, kiti suau-ge, o treči jau linksta nuo senat-vės, bet rupintis, idant pas kiekvie-ną būtų geras poras, blaivas pro-tas ir tvirta valia. Gyvenimas tai žaismė, kurioje visi įsiekome sma-gumo; tai daina, kuri melodiškai-sausmū balsais veržiasi iš mūsų krutinių — linksmą ar liudną, žiu-rint pagal tai, is kurios gyvenimo pusės mes semiamė savo jausmus: geros ar blogos. Kam tad mums naudotis ta atkaria, blogąją gy-venimo pusę? Atverskime sau vi-suomet jos gerą pusę ir giedoki-mė is jos linksmi, o tas pasakė: musų valandas ir šalty, ir darga-noj ir vienatvėje.“

Visi, matyt, suprato jo žodžius ir jo paklausė. Su susiypojoimu didžiuliai padarė platesnį ratą, įlei-do gliton maziulius ir visi, besi-sildydami, užtraukė širdingą, sma-gią, sutartinę dainą, nuo kurios aidėjo aplinkiniai kalnai.

Tokių, kurie prie šitos širdį ra-minančios dainos neprisidėjo, bu-vo du: Antanas, kuris laikydamsi savo nuosavių lygybės pažiūrų, su savo gizeliu ejo per grįžias ir ra-dės kurioj petneš daugiau kaip reikia, jų atvirsi emė į abelau už-žiūrą, ir Z. A., kuris jokiū būdu suprasti negalėjo, kam reikalingas yra nuosavas židinis, kuomet ge-roji saulė visiems maloniai ir ly-giai šviečia. Kazių Juozas.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS REIKALAI.

Visus raštus Tėv. Myl. Dr. Jos re-tal kalnuose, kuopos ir pavienius ypa-tal malonės siusti Dr. Jos Lit. Kom. na-tur ir redaktorius.

J. LAUKIS, 501 Brick st., Valparaiso, Ind.

KUDIRKOS RASTAI JAU SPAUDOJE. KONTRAKTAS PADARYTAS.

Pereitame nūm. „Lietuvos“ pa-talpinome greituojū tik p. Gabrio (vedėjo Kudirkos raštų laidos) pranešimą.

Dabar, kaipo išaplindyma prie to pranešimo, talpiname lietuvišką ko-piją kontrakto (pats kontraktas pa-darytas dviejose kalbose — lietu-viskoji ir vokiškoji), kuris tapo pa-darytas tarp Tėvynės Mylėtojų Draugijos ir Otto von Mauderodes spaustuvės Tilžėje, Prūsijoje.

KOPIJA KONTRAKTO.

Tarp „Tėvynės Mylėtojų Drau-gijos“ (pirmininko B. K. Balevičiaus, Chicagoje) ir Otto von Mauderodes spaustuvės, Tilžėje, tapo padaryta sekanti sutartis:

1. Otto v. Mauderode apsimta atspausiti visus Vinco Kudirkos raštus, atsakanciai išdabindamas vi-šą laidą paveikslėliais ir vigneto-mis.

2. Otto v. Mauderode apsimta paskirstyti visą medegą į šeši-sep-tynis toms (septintas tomas yra notos, jis bus skiriam apmo-kamas), sulgį laidos redaktoriaus nuodomy; taipojau pasizada pa-siklausti jo patarimo ir galutino nusprendimo visame, kas priguli paviršutinės laidos išvaizdos ir jos gražumo.

3. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

4. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

5. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

6. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

7. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

8. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

9. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

10. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

11. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

12. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

13. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

14. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

15. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

16. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

17. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

18. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

19. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

20. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

21. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

22. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

23. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

24. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

25. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

26. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

27. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

28. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

29. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

30. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

31. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

32. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

33. Laidos dalis (2000 egz.) bus atspausita ant Romano popieros No. 4129, kita dalis (3000 egz.) ant Manchester popieros No. 2952, raidėmis J. Gabrio paskirtomis (Antike Mediaeval).

ma savo knygas, ir ateityje galėtų prisilaikyti to pačio formato, kad tokiu būdu prieiti prie vienodumo, kas turi svarbą ypač tiems, kurie myli rinkti knygas savo privati-kiems knygynėliams.

Kiekvienas tomas bus didumo ne mažiau 15 lankų*), taigi apie 240 puslapių. Sutartis padaryta tik penkiems tukstančiams egzemplio-rių (kiekvienam egzemplioriuje po 7 knygas, kas padaro iš viso 35,000 knygų). Tėv. Myl. Dr. turtas ne-leido jai daryti sutarties ant di-desnio skaitliaus, nors nemana, kad greitai laiku šits skaitlius gali pasirodyti per mažu, nes tik viena T. M. D. savo sąnariams sauodos per 2 tukstančių egzemplioriu.

Popiera, kaip ir šriftas (drukas) išrinkti kuopulikausi. Visą laidą dabins skaitlingos iliustracijos — paveiksiai ir vignėtos, kurių bus apie 80 visoje laidoje. Žodžių kalbant, nesigailėta nei triuso nei pinigų, kad šitą laidą padaryti to-kią, kokios mūsų jaunutėj literatu-roj dar nėra. Tėv. Myl. Dr. Val-dyba, susinešus su p. Gabriu, kaip lyginai ir su kitoms žymioms mu-sų literaturoj ypatoms, prisilaikė patarles: „kam ištinka ant pietų, tai tur ištikti ir ant druskos“ ir darė viską, kad ne sarmata būtų ta-laidą parodyti svietui, kad nebutų sarmata ir prieš atmintį Kudirkos, kurio darbai buvo daug kartų vertesni už tuos pinigus, ku-riuos mes išleidžiame ant jo raš-tų; buvo visados turėta omenyje, jog jeigu ką daryti, tai daryti, kaip reik, o ne bile kaip, todėl ti-kimės, kad visuomenė, laukdama Virš 5000 egz. kiekvienas tuk-stantis daugiaus:

Ant Romano popieros M. 16,80. Ant Manchester popieros M. 11,90.

Už paveikslėlių spaudinimą ir popierą nuo serijos is 20 paveikslėlių ant popieros K. B. No. 31 M. 300,00.

Už luobelius vienoje spalvoje nuo tomo M. 38,75.

Už brošiuravimą nuo tomo, 15 lankų didžio M. 225,00.

Už moderniską įrisimą, men-kiausiai 1000 egz. rišant nuo tomo 33—35 (fenigų).

Pasarga. Mėnots kainos ant menkiausiai 90 lankų darytos. Spaustuvė apsimta kasdien vieną lanką prirengti (nedėdienius ir šventes neskaityt). Laidos vė-dėjās apsimta tam atsakanciai ran-kečius ir korekturas pristatyti.

6. Pinigai spaustuvėi mokami Tilžėje. Dėlei daro didumo bus mokami spaustuvėi iš viršaus 3000 (3 tukstančiai) markių. Vieną tomą atlikus, 1000 markių, antrą tomą 1500 markių ir taip toliau už kiek-vieną atliktą tomą po 1500 mar-kių.

Pasarga. 1. Išrodymui atlikto darbo siunčiama gatavą tomą Chi-cagone, Tėv. Myl. Dr. Pirmininkui K. Balevičiui ir Parįziui J. Ga-briui, laidos vedėjui.

Pasarga 2. Spauda bus pradėta tuojaus, gavus rankpinigius ir 3000 markių.

7. Visą darbą atlikus, rankraščiai ir kilšios gražinamos Tėv. Myl. Dr. igalotinui.

8. Atliktasai darbas pasilieka spaustuvėi, kol neužmokėta pasku-tinė pinigų dalis. Mokant pasku-tinę pinigų dalį, turi būti pasakyta, kur dėli atspausčiusius raštus.

Tilžėje, rugpjūčio 31 d. 1909 m. ppa. Otto v. Mauderode Otto Fuelleborn.

Tėvynės Mylėtojų Dr. Jos Cen-tro Valdyba:

B. K. Balevičius, T. M. D. pin-minikas.

V. A. Greičius, T. M. D. sek-r.

A. J. Povilaika, T. M. D. izdinin-kaus.

Is p. Gabrio pranešimo buvo ma-tyt, kad Kudirkos raštai jau pra-dėta spaudzinti. Centro Valdyba, priėmus augščiaus tilpus kontrak-tą, tuojaus išsiuntė 3000 markių rankpinigį; teipgi pasiusta \$600 ant rankų p. Gabrio dėlei pagimi-nimo paveikslų, kilšių ir padengi-mui kitų, su tuom surištų, išlaidų.

Kaip matyti iš kontrakto, visa lai-da rupestingai suruošta: dėlei pa-rankumo visi raštai paskirstyti į septynis toms (knygas); šešiuose toms Kudirkos raštai ir bijogra-fija (aprašymas jo gyvenimo), se-pintame gi tome bus visi Kudir-kos muzikaliskie veikalai. Formatas knygų (plotis ilgis) išrinktas vi-dutiniškas, parankiausias vartoji-mui; pavyzdžiū didumo Kudirkos raštų laidos gali būti Vaicaicio ei-lės (teipgi išleistas Tėv. Mylėtojų Draugijos).

Išrinkimas tokio vidutiniško for-mato buvo padarytas su tuom tik-slu

IS VISUR.

|| Austrijos konsulius mieste Sultillo, kuris lankosi tvany išnaitintame mieste Monterey, gavo nuo savo pačios telegramą, gavo minios meksikonų užpuolė ant konsuliatu ir išdaužė langus. Mat meksikonai nuo to pradėjo apvaisinti sukaftuves neprigulynstės. Mat Prancūzijos cecorius Napoleonas, III prikaltėjo Austrijos cecorius brolį Maksimiljoną pasigarsinti, Meksiko cecorius ir su prancūziška pariumene pasodino jį ant sosto. Bet pasitraukus prancūzams, sukilo meksikonai, pagavo Maksimiljoną ir jį sušaudė.

|| Europoj daugelis tirinėtojų šiaurinių ir pietinių ledinių krastų užstoja karstai už Dr. Cook, kuriam Peary užmeta melagystę. Europoj mano, kad Peary daro visokių užmetimų Cookui todėl, kad pats geidžia sau pasilaikyti garbę, jog pirmutinis prisigriebė prie žemgalio. Dr. Cook dalyvavo belgiskoj ekspedicioj pietiniuose lediniuose kraštuose, ir mokslinčiai, toj ekspedicioj dalyvavę, iš doriskos pusės Dr. Cooką labai augstai stato, Peary jeje stato žemiau, perstato jį pavyduoliu.

|| Nors Maskolijos švietimo ministeris prisakė visai šimtet nepriimti žydų į augstinius mokslo įstaigas, bet ministerių roda nutarė kitaip: jį pakėlė ir nuosimti žydų vidutinėse mokyklose. Iki šiol vidutinėse mokyklose žydų galėjo būti: Peterburge ir Maskvoj 3%, kituose Maskolijos apskrčiuose 5%, Lenkioj, Lietuvoj, Baltgudijoj ir Mažrusioj 10%; nuo dabar leista į vidutinės mokyklas priimti žydų: Peterburge ir Maskvoj 5%, kituose Maskolijos kraštuose 10%, Lietuvoj, Baltgudijoj, Mažrusioj ir Lenkioj, 15%.

|| Anglijos bepročių namuose yra 128787 bepročiai, kas metų skaitlis bepročių pasidaugina ant 2000. Pasidaugina skaitlis bepročių visose civiliznuose kraštuose, geriausiai protas laikosi pas laukinius. Jeigu taip eis toliau, tai į kokią būklę ateis žemė visi žmonės bus bepročiai, protingi vadys bepročiai.

|| Kaip užtikrina keliavę prie šiaurinio žemgalio Dr. Cook, toliau į šiaurius nuo 85° šiaurinės platumos nė jūrės, nė ant žemės nėra nė jokios gyvybės, nė jūrės su tinklu griebiant neįsigeibė jį nė mažiausio ženklo kokių nors augmenų, ne rasta nė maurų. Šaltis vidutinėse vasaros mėnesių brivo 63° žemiau zero sulys Celsijaus termometro.

|| Garsus prancūzas Santos Dumont gavo daug reikalavimų padirbti jo išrastas mazus orlaivius, kurie ypač pasirodė greitais. Bet Santos Dumont atsisakė dirbdinti orlaivius už pinigų, jis žada kiekvienam dykai suteikti savo planus ir modelius ir kiekvienas pats galės pasidirbdinti. Iš to matyti, kad Santos Dumont nė amerikonas.

|| Nors reikalaujant Prancūzijai, Morokko sultanas pažadėjo ant toliau nė kankinti savo priešių patekusių nelaisvėn, bet jis, matant jo haremo moterims savo rume liepė nukirsti galvą paimto nelaisvėn pretendentu Roghi.

|| Galicijoj, miesteliuose Bonina ir Kotovka siautė gaisras, kuris išnaikino kelias desimtis namų. Juose sudegė diktai vaikai. Gaisra pagimdė kerosino rezevoaro eksplozija.

|| Vokietijoj, mieste Leipcege atsiuvo šimtet vokiškų socialistų kongresas. Šimtet virsų paėmė teip vadina revizionistai. Nutarta naudinguose sumanyuose parlamente savo balsais kartais randa parenti.

|| Prancūzijos uoste Marseilles, nuo laivo atkakusio į uostą pabėgo tigras ir jo iki šiol nesugavo. Gyventojus uosto aplinkinių apėmė baimė, jie bijosi iš namų išeiti.

|| Italijoj, mieste Riace, feierwerkų dirbtuvėj atsitiko smarki eksplozija, kurios 12 ypatų tapo užmūstę, o dar daugiau sunkiai sužeistų.

|| Pietinėj Austrijoj, mieste Klagenfurt, suėmė tris italijonus, kurie orlaivįj perleikė Adriatiškąs jures. Fotografijas ir planus nuo jų atėmė.

|| Čekijoj, aplinkinėse Trebovec siančė audra su ledais ir debesų praplyšimais, kurie pagimdė tvanus. Prigėrė 8 ypatos, o vanduo nunešė 44 namus.

NAUJI RAŠTAL.

Lietuviškas Siuipyns. Pagamino M. Petruskas. 1909 m. 21 pusl. Telpa čia trys dainos balsams su pritarimu piano: Našlys, Agnėnė, Suktinis; dvi kompozicijos pianui: Klumpakojis ir Suktinis, teipgi duetas sopranui ir tenorui iš Kaminakrečio ir Malunininko.

Gaunama pas kompozitorį, M. Petruską, 3327 Lowe ave., Chicago, Ill. Kaina 1 dol.

Vienatinis savo rūšies Lietuviškas Angliškios kalbos Rankvedis, ir Kaip Tapti Jungtinių Amerikos Valstijų Piliečiu. Parašė S. P. Tananevičia, Chicago, Ill. Spauda ir išleis "Kataliko". 1909 m. 154 pusl.

VIETINĖS ŽINIOS.

Bankierių konvencija, po keturių dienų svarstymo apie bankierų reikalus, užsibaigė 17 d. rugsėjo ir 5000 delegatų išvažinėjo į savo miestus. Konvencija buvo Auditorium teatre. Svarbiausie dalykai buvo — atakavimas arba priėmimas manomoms įsteigti praisos bankams. Anot Bankierių Sąjungos prezidento: tokiose bankose sudėtis milijonus žmonių pinigų valdžia suvartotų rengimui savo gelekelių, laivų ir tt. ir monopolizuotų šalies pramonę. Tiesa, bankieriams būtų prastai, bet už tai valstiečiams šimtą syk geriau, nes ir krasos banką padėti pinigai neprašys, teip greitai, kaip į privatinis bankas, kurios kasmet, kaip grybai, dygsta ir potam bankrutija, nunešdamos vargšų sušalpusius pinigus.

16 d. rugsėjo bankieriai turėjo didelį balių, kuriame buvo ir prezidentas Taft.

Chicago milžiniškas angimas. Pietinėje Chicago dalyje vedama nauja vandens traukinio sistema. Drauge su ta nauja vandens sistema Chicago bus pakaktinai vandens 5,000,000 gyventojų. Ta nauja sistema išpumpuos 400 milijonų galtonų vandens per vieną dieną, taigi netoli tiek, kaip reikalaujama viduriniam miestui. Ties Roselandu pastatyta pirmos trijų vandens pumpavimo stacijos. Per balas ir po ežerų, per kietakmenis, tapo iškasiti milžiniški tuneliai, kuriais galima būtų net žmogų su karieta įtipti. Miesto dalis, kur milijonai doliarų tapo padėta, pirmiausia buvo pusiau pelkė. Dabar jau visur apgyvendinama.

Dvidešimtis metų atgal pietinis miesto rubežius buvo 39 gatvė. Lake View ir Stockyardai buvo už rubežių. Į penkis metus rubežiai perkelti. Šimtai milijonų doliarų suvartota milžiniškos trioboms, hoteliams, teatrams ir kluibams. Savasties kainos padvigubėjo ir patrigubėjo. Neseniai užbaigta pervažių knyga parodo, jog savasties vertės pakilimas per vieninteli metą pereina vieno šimto milijonų doliarų.

Atidarymas užperitą sanvaitę šeši milijonų dol. vertės La Salle Hotelo yra dideliu ženklu. Kitas milžiniškas dydžio Blackstone Hotelis jau su stogu. Trijų milijonų vertės Hotelis Sherman pradėtas statyti. Tas reikią, jog čia turi kasdien rasti didesnis turčių skaitlis, kurie tokias milžiniškas hotelius galėtų užimti ir palaikyti.

Aplink Chicago milžiniškos lygumos, tinkamos geram apgyvenimui. Visur kasmet išvedama daugybė gatvių.

"Prirakų šunį, arba parsineš iš krasos laisvės". Toldis naujas Chicago krasos padavadyjimas. Gromatnesiai nenešioj ir stobas laisvės visur, kur esama neprirakytų piktų šunų. Savininkai palaidų šunų turės pats į krasą eiti parsinešti laisvės.

2082 telefonai įdėta rugpjūčio mėnesyje; aplinkinė įdėta 788. Pernai tai pat mėnesį įdėta 2847 telefonai mieste ir 587 aplinkė. Abel-

nas skaičius telefonų mieste yra 197744, o aplinkinė 52925; metas atgal buvo 173472 mieste ir 48441 aplinkinė. Abelnas skaičius mieste ir aplinkinė yra 248669; taigi per metą laiko padidėjo ant 26756.

Blaivininkų paroda. Paroda bus 25 d. šio mėnesio. Joje maršuos 5 tulkščius vaikų-mokinių, Lincoln Legijonas, su vėliavomis ir bubnellais. Perdėm seni raginama vaikų dalyvauti parodoje. Blaivininkai sako, joje dalyvaus 100000 vaikų.

Zinomas policijos inspektorius McCann, 18 d. rugsėjo buvo tyrinėjamas. Jis suvertė visą kaltę ant tame laike buvusio policijos perdėtinio (Chief of Police) Ship-py, kuris išsikraustęs į Europą. McCann sako, jog jis viską pildė, ką jam perdėtinis liepė.

Pagal jo nurodymą, tie paliepi-mai buvo toki: neleisti blogo vado vietoms platintis toliau jų ap-rubės, neleisti kviesti pracinančius, neleisti ten lankančius apvogti, neleisti naujomis moterims ieti.

Jis turėjo du privatinis detektyvu, kurie paliepius pildė: vedė moterų skaičių ir salinių sąskaitą. Namų laikytojai, norėdami priimti naują "pasivertė", turėjo pranešti į policijos stotį.

Nekurie tokių namų langai jau buvo užteplijami prieš jo pastojimą inspektorium. Jam pastojus, jis prisakė visur užteplioti, kur "bizniero" galėjo šaukti per langus svečius. Jos teplione praskudavo, todėl atsidėdavo teplioti kas sanvaitė, o kitur net kasdien.

Kiekvienas laikytojas turėjo pranešti policijos viršininkams, kada priima naują mergą, o viršininkai atėdavo ją apžiūrėti, kad ji nebūtų paimta prieš jos norą.

Teipgi jų buvus priderystė pranešti pardsavėlių tėvams arba gentims, kur jų duklė randasi. Svarbiausias liudininkas prieš McCann Louis Frank, buk tyčia jį miesto valdžiai įdavęs, nes buk McCannui ten buvant, paleistuvų namų laikytojai negalėję nė pragyvenimą padaryti. Girdi: "Tas vyras, McCann, kelia "pekla" ir jis tur but nukirstas".

Is Chicago Lietuvos Gyvenimo.

Atidarymas "Lietuvių Ratelio" Svetainės ir Skaitlykos. Atidarymas bus 2 d. spalio (October), subatoje, 7 val. vakare. Bus pralkalbos. Visus lietuvius ir lietuvaites širdingai užkviečiama atsilankyti, išgirsti mūsų kalbėtojų ir pamatyti svietaine. Svetainės namas randasi palei 32 gatvę, ant Halsted gatvės, 3149 Halsted st.

Apie Dr. A. L. Graičuną ismetimą iš Liet. Soc. Sanjūgos. "Kovoje" tilpo sekantis Veik. Kom. Referendumas, kuris tapo priimtas:

"Zinomas viešas skandalistas Dr. Graičunas iš Chicago, kuris viešai vagino L. S. D. P. už išplėšimą Kupošio krasos ir kuris viešai nieko L. S. S. gavau žinią nuo 4-tos kuopos iš Chicago ir Philad., kad jis Dr. Graičunas atviras socijaliai ir Sanjūgos priešas dabar pastojas neva mūs draugu, įsirašydams 4-tą kuopą L. S. S. Todėl pasiremdamas ant augščiaus minėto faktų įnešu, kad Dr. Graičuną, kaip atvirą mūsų priešių tuojau pašalinti iš mūsų tarpo.

A. Zymontas". Taigi pasiremiant ant tokių nu-mėnolio paimtų "faktų", Dr. Graičuną Socijalistų viršininkai prašilino iš "savo tarpo". Ne čia višta teisti mūsų soc. viršininkų pasiel-miai ir Dr. Graičuną su jais prie-tikiai, bet reikia nurodyti, kame dalykas ir keno Dr. Graičuną yra teip baisyti priešių. Šis dalykas įdomus iš lietuvių socijalistų gyvenimo ir jų temperamento atžvalgos.

Mūsų socijalistams Dr. Graičun-nas nusidėjo tuomi, jog driso kalbėti apie darbus, užklaudamas, kam suvartotos aukos, kur išnyko pinigai ir tt.

Kaip matyti, Dr. Graičunas iš-mestas pagal pranešimą 4-tos kuopos. Pasirodo, kad 4-ta kuopa ne-tik ką Dr. Graičuną nemano pra-salinti iš savo tarpo, bet už jį už-stoja. Dabar kyla klausimas, kas kuopos vardu galėjo duoti ismetė-jams įsakymus?

Nors kuopa užstoja už Dr. Graičuną, kaip savo draugą, bet vė-liau "Kovoje" pasirodė augščiaus-parodyta Veik. Kom. "rezolucija", paremta ant 4-tos kuopos praneš-

mo. Taigi dabar anarių tarpe kija dar didesnis vaidas. 26 d. susi-rinkime neketiame 4-tos kuopos sa-pariai ketinas pareikalauti nto V. K-to išdavimę, kas driso kuopos vardu teip sauvaiškai elgtis.

Dr. A. L. Graičuno prelekci-ja apie užlaikymą kudių, apie įtek-mę apkolioj ant kudių, jeigu jų tėvai geria ir apie pavojingumą, arba vodingumą alkoholio jį var-tojantiems ir visuomenei. Prelek-ci-ja bus 25 d. rugsėjo (nedėlioje), Henry Booth House, 701 — 14th Pl., tarp Union ir Halsted gatvių. Prasidės 7:30 val. vakare.

Bus daug kalbama apie gėrymus apie užlaikymą kudių, apie įtek-mę apkolioj ant kudių, jeigu jų tėvai geria ir apie pavojingumą, arba vodingumą alkoholio jį var-tojantiems ir visuomenei. Prelek-ci-ja bus 25 d. rugsėjo (nedėlioje), Henry Booth House, 701 — 14th Pl., tarp Union ir Halsted gatvių. Prasidės 7:30 val. vakare.

Dvi panašios prelekcijos jau bu-vo 19 ir 22 d. rugsėjo ant 46-tos ir Wood gat., Town of Lake, bėz-nytinėje svietainėje.

Šimtet, įvairių skyrių augstesnis mokyklas lanko šie Chicago lietu-viai:

— A. Pocius, antrą metą Chicago Muzikališkioje Kolegijoje, pijano skambinimo ir kompozicijos sky-rių.

Juška, baigęs gamtos skyrių ir 2 kursu medicinos skyriaus Val-paraiso Univ. įstojo į Chicago Medicinos Kolegiją.

J. Laukis mokinas Valparaíso Univ. kalbų ir literatūros skyriuje. Katarina Venckitė įstojo į pie-simo mokyklą. Chicago Dailės Institute, mokytis, piešimo ir tē-pliorystės.

J. Garrickas pradėjo lankytis į Chicago Universitetą, konsilia-vinio ir svetimos šalies tarnystės skyrių.

K. Gugis, 2-ras metas lanko Technologišką, Armuro Institutą (inžinerijos skyrių).

J. Bruzevičia 2-ras metas lanko North Western Medical College aptiekorystės skyrių.

Al. Rutkauskis eina 3-čią kursą Rush Medical Kolegijoje.

St. Tananevičia išvažiojo į St. Louis Seminariją.

J. Varkala baigė Chicago Uni-versitetė Philozophijos skyrių su Bachelor laipsniu.

"Kataliko" išleistojo apskystas ant 10,000 dol. Joną Tananevičia apskundė p. Martinus ant 10,000 dol. už suzeidimą jo 3 metų vaikui. Apie mėnesį atgal, J. M. Tananevičia parkraustė ant Au-burn ave., priešais Sv. Jurgio baž-nyčios kleboniją, šale p. Martin-kaus gyvenimo, kokius ten senus namus, kuriuos po tam taisė. P-o Martinukas vaikutis tuotarpu vaik-čiojo šalgatviu, ir nukritęs pagalį nuo taisymo namų pateikė jam į galvukę. Vaikutis buvo sunkiai užgautas, apie pusvalandį buvo be žado. Gydytojai pripažinę, jog jis neturės kalbos. P-nas Martinukas turį apie 10 liudininkų, ir tas me-džio smotas paduotas į teismą. Advokatas turi J. S. Reynoldsą ir O'Donnellį. Teismas bus Super-rior Courte. Martinukas norėjas gražuonu susitikyti, bet sako, nė buvo galima.

Lenkas Hiromi Wojna, atvažia-vo į Chicago specialiaišai įieškoti teisybės pas tų Mrs. M. Pupa, gyvenančią, kaip nurodoma ant spaudinto apgarsinimo, 15 W. 24th Pl. Taigi ten, kur gyvena p. G. Pupauskis, kurio neperseniai sude-ka ant Leavitt st. buvusi "banka" ir "velnių pardavinėjimo" ofisas.

Jis atsivėžė su savim lenkiškoje kalboje spaudintus pliakatus ir kitokius dokumentus rodančius, kaip jis tapo prigautu. Ant pliaka-tų, tarp kitų stebuklingų dalykų, buvo už \$10 smuikas su kuriuo ga-lis ir kvaliausias puikiai grajaiti ir už \$5 arba \$26 sugrįžantis pini-gas. Jis tuos dalykus pirkęs ir si-untes 12 dol.; gavy's expressu siun-čiantį prie kurio C. O. D. damokėjęs dar 8 dol. 70c. Atidarsę skrynją, vieton smuiko ir pinigų, rado gu-minį pirštą ir knygutę vertės 5c.

Jis nuėjo pas Mrs. Pupa, bet Mr. Pupauskis jį išsivijęs. Wojna gyvena 2222 W. 23rd st. Atvažia-vo iš Kingston, Pa.

Kalba, kad Mrs. Pupa vadine-

sis sekanciais vardais: Jos Her-mana, Jos Twardowski, J. Zubow, H. I. Smith. Jis garsinsis kartais dviem ar daugiau vardais ir po vienu ir po kitu tą patį žmogų pri-gaudavęs. Wojna keikia laikraš-čius, kurie tokius apgarsinimus tal-pina.

Veronikos Vavžinskienės byla, dėl suzeidimo Aušros Vartų baž-nyčioje įliejus grindims, prieš ar-chitektorių, kompaniją ir archivyv-kupą, tapo pertraukta 17 d. rug-sėjo ir paduota į augstesnę teismą.

Gegužė 28 d., 1908 m., einant laukan žmonėms po diemvaldystę iš Aušros Vartų bažnyčios, tarp Oakley ir Western ave. ant 23-čios Pl., įlūžo "zokristijos" grindys ir daug žmonių sukritę į sklepą, ne-kurie gana sunkiai suzeisėdami, nes sklepas apie 12 pėdų augščio. Skundėjai, ponja Veronika Vav-žinskienė, tapo pavojingai suzeista, suzeistas petis, sutrenkta ir strė-nų kaulas įlauztas; nuo to gavo inkstų ligą.

Įgriuvimas pasidarė dėl negro pritaismo grindų. Grindų bal-čiai buvo pritvirtinti geležinėmis įjostomis. Pritojus daugias žmonių, vienas balčis nusmuko nuo juostos, o su juom ir grindis su-krito į sklepą.

Bernardas ir Veronika Vavžin-skiai apskundė bažnyčią stačius architektorių Jos. Maletor, kom-paniją Garden City Iron Works Co. ir Chicago archivyvskupą, kai-po bažnyčios savininkai. Byla traukėsi Municipalis teisme pas teisėją Jos. Welsh, nuo 13 iki 17 d. rugsėjo. Išslyk čjo gerai, pasirodė kaltė blogo pastatymo, bet vėliaus viskas pėsiskeitė. To-dėl p. Vavžinskio advokatas, J. S. Reynolds, bylą pertraukė ir pada-vė į Superior teismą.

B. Vavžinskis liudininkais tu-rėjo: J. Puvelskį, F. Zambasevičį, J. Irkūną, Rabazinskienę, O. Ka-liesinskiutę ir Dr. K. Reynolds.

Is kompanijos pusės buvo 4 ad-vokatai, tarp kurių lenkas Piot-ravskis, tarp liudininkų, is kom-panijos pusės buvo ir kun. Ambro-zius, o kun. Serafinas buvo kun. Ambrazičio pagalbiniuku. Kun. Ambrazičius liudijo, jog griuvimas grindų atsitiko nuo perkuno trenk-mo, bet galop pripažino, jog tuo-tiet nebūvo griauismo, todėl ir per-kunas negalėjo trenkti.

O. Kalesinskiutė ir Ver. Vav-žinskienė apskundė Aušros Vartų Moterų Dr-jos viršininkus ir kun. Ambrozaitį už nuplėšimą jų garbės apkalintam jas, jog neteisėn-čiai prisiekė ir ismetimą jų iš mi-nėtos moterų draugijos. Reika-laujama 10,000 dol. atlyginimo. Dr-jos viršininkės sakosi, jog joms kunigas liepiąs tuodvi moteri iš-mesti iš Dr-jos, todėl jos ir ismetė. Taigi viską krauna ant kunigo.

Marė Oriniukė areštavo Adomą Birgelį už privilimą ir suvadžinio-mą. Juodu teisiąs, tarp liudininkų buvo ir minėtos moters V. Vavžinskienė ir Ona Kalesinskiutė, kuriuodvi, prisakintos, liudijo ma-tę tą merginą nė vien su Birgeliu, bet ir su kitais vyrais. Dėlto p. Birgelis tapo atrastas "nekalto" ir palaištuotas.

Moterių Dr-jos viršininkėms yra: Z. Petralaitienė, Gasitilionienė ir Ur. Matusevičiukė.

Byla bus spalių mėn. Superior Courte, pas teisėją Ball.

Pietinėj Chicago dalyje lietuvių gyvena: Roselande, Kensingtone, West Pullmane, Pullmane ir Burn-sideje ("Burnside"). Bursideje ir Pullmane gyvena nedidelis skai-čius.

Roselande ir Kensingtone yra 7 lietuviškos draugijos: Building As-sociation Co., skolinimo ir buda-vojimo draugija, dar neperseniai įsteigta; tautiška pašėlinė D. L. K. Gedimino Dr-ja ir bažnytinės pašėlinės: Sv. Vincento (gyvuo-janti jau 9 metai ir turinti į 2000 dol. kapitalo), Sv. Mykolo, Sv. Kryžiaus ir Sv. Onos Moterų draugija.

West Pullmane yra 3 draugijos: S. L. A. kuopa, tautiška pašėlinė — Lietuvos Myletojų Dr-ja ir baž-nytinė — Sv. Kryžiaus Dr-ja.

Roselande yra 6 lietuviški "biz-neriai" arba vertelgetys: žvalgių krautuvi: F. Maikėvičia, V. Klima-vičia; 1 bardaskutylka: J. Grigula; 1 spoustuvė, graborinis, Real Estate — J. Petrošius; Base Ball daržas — Ch. Stromlį; 2 salininkai: Ch. Stromlį ir J. Nazelskį.

Krautuvi — A. Siusnis; 1 duonke-man, J. Almanačičia; 1 pienui, 1 siuvėjas ir 9 salininkai: Armonas Ulmikas, Urbonas, Malkevičia, Zi-lukas, Sedvilas, Bombis, Raugintis, Senkurkas.

West Pullmane yra 8 vertelgetys: 1 valgių krautuvi — A. Va-jenauškis; 2 bardaskutylai: D. Spuris, A. Kučinskis; 1 pikinikų daržas — P. Kareckas; 5 salininkai. P. Kareckas parduoda savo salin-čių ir daržų ir nori važinoti į Lie-tuvą.

Burnside yra 1 liet. salininkas. Abelnai lietuvių skaičius šiose vietyse vietose gal but į 8-9000 ypatų.

Uždabiai neperprasčiausi. Ro-selande, Pullmane ir Burnside ge-yvenanti lietuviai dirba Pullmano karų dirbtuvėje ir Burnside karų taisymo fabrike. Uždirba nuo \$1.50 iki \$4.00 į dieną. Darbas 9 val. į dieną, subatoj iki pietų.

Tarpe minėtų dviejų karų dirbtu-vių-dabar statomas didelis gele-žinių išdirbinių fabrikas. Fabri-kas kainuos apie pusę milijono do-liarų. Jame gaus darbą į 19,000 darbininkų.

West Pullmane žmonės dirba: karų fabrike, ukiškų mašinų fabri-ke, geležinių išdirbinių fabri., mur-mulinėje etc. Paprastai darbininkai uždirba po \$1.60 į dieną. Ama-tininkai nuo \$2.50 iki \$3.00 arba 4 dol. Vakarinėje West Pullma-ne dalyje didžiausia dirbtuvė — ukiškų mašinų fabrikas.

Į Burnside, Roselande ir West Pullmanan nuveža V. Pullman ka-rui, nuo 63-čios gatvės ir White Ctv.

Roseland, nuo Chicago vidur-miesčio yra 10 mylių į pietus. Roseland ir Kensington išvieno. Kensington prasideda nuo 115 gat-vės į pietus. Svarbiausia gatvė — Michigan ave. West Pullman pra-sideda nuo 119 ir Wentworth ave. į vakarus ir pietus.

Kensingtone lietuviai apgyvenę 115, 116 ir 117 gatvės į rytus nuo Michigan av., taigi prastesnė mies-čiuko dalį. Čia gyvena italai, zy-dai ir lietuviai. Užtenka pasakyti, jog ten italai ir zydai gyvena, o galima suprasti kaip vieta išrodo. Žinoma, visgi nesulyginamai čia gražiau negu apie Canal st. Chica-goje. Vakarinė Kensingtono dalis yra labai graži, išrodo kaip, so-das; visur darželiai, medžiai, gat-vės valios, visur geras, kvepiantis oras.

Roselande lietuviai gyvena apie 108 ir 107 gatvės. Čia randasi, ant 108 ir Wabash ave., lietuviška bažnyčia su kun. Serafinu. Į pa-rapiją priglti visų tų aplinkinių lietuvių, į 4-5000 žmonių. Prie bažnyčios yra mokykla, kurioje mokina vaikus dvi mergin ir vienas vyras.

Yra gana turtingų lietuvių: Ro-selande, Ch. Stromlį turi turta vertės į 40,000 dol., Nazelskis į 8,000 dol.; Kensingtone, Klimavi-čius ir Ulbikas po 30,000 dol., Sedvilas po 10,000 dol., kiti po mažiaus. Savininkų yra irgi nemažai: Ro-selande 20 yra namų ir į 50 lietuvių apipirkty lotų (žemės), W. Pullmane yra į 40. Lotų brangumas visokis, pagal vietą; nuo 150 iki 300 dol. ir nuo 1000 iki 10,000 dol. kur "biznių" vietoje.

Visur čia aplink yra labai tin-kamos vietos apsigyvenimui. Visur lygumos, tuštumos. Nė vienoj, Chicago lietuvių apgyventoje vie-toje nėra teip geras ir sveikas oras kaip čia apsigyventi ir apipirkti žemę. Dabar žemė da ne perdaug brangi, bet greitai pabrangs. De-simtis metų atgal Roselande buvo geras keliadesimtis namų, o dabar jau mieščiukas. Visur žemė daili-nama į lotus ir gatvės išvadžioja-mos. — Lietuviai čia apsigyvenę nuo 15 metų. 10 m. atgal lietuviš-ky būnių buvo tik vienas salininkas. — Is visų tinkamiausia apsigy-venimui vieta yra Roselandas, nes daugiausiai yra tuščių vietų.

Didelių lietuviškų vertelgetysčių čia nėra. Ypač čia reikalinga gera draubūžių ir kitokių reikalingų daiktų krautuvi. Jeigu kas norėtų tu-tiką krautuvi įsteigti, lai kreipiasi į Kensingtoną pas Kaz. Klimavi-čių, kurs turi ant kampo Michi-gan ir 108 gatvių lotą, ant kurio, norinčiam įsteigti tokią krautuvi lietuviui, jis pastatytų atsakanti namą.

Čia tarp lietuvių reikalingas di-desnis judėjimas, prakalbos ir tam panašūs dalykai. Draugijų yra gana daug ir jos gana gerai pasi-laiko, todėl jos privalo ir šiuo tuo daugiaus pasirūpinti, nepasigėn-dinti vien sąnariams teikiama me-degiška pėscipa.

Roselando lietuviška parapija prisideda prie įsteigimo Sv. Kazi-miero lietuviškos minyskos klio-storiaus, statomo ant 101 gatvės ir Wentworth ave.

Redakcijos atsakymai.

J. Va-s. Herpin, Ill. Jeigu jau negalima tikėti korespondentams pasirašiusiems pilną pravardę ir imantiems ant save atsakymą už teisingumą savo korespondencijos, tai dar mažiau galima tikėti rašiniams pasilėpusių. Is pasilėpusių korespondentų raštų laikraščiai nie-kada nesinaudoja, bet tokius meta be skaitymo gurban.

A. ANTONOVO PASITEISINI-MAS.

"Vien. Lietuvninkų" ir "Kovojo" patilpo žinia, buk A. Antonov nuo savo įstojimo į L. S. S. įmokė-jes į jos izdą tik 40c. Šitoks prane-simas buvo suteiktas p. J. Gri-niaus vardu V. K. susivaižiavimo ir tasai malonėje svarstyti apie "duoklės nemokantį A. Antonovą".

Laikau reikalingu pranešti vi-suomenei, kad p. J. Grinius geid-žia diskredituoti manę jos akys, skelbdamas gryną melą. Aš pri-klausiau į 15 L. S. S. kuopą, tik neatsimenu, už kiek laiko yra ma-no įmokėta toj kuopoj. Pirm pri-klausymo į 15 kuopą, važinėjam su agitacija; todėl buvau pavieniu L. S. S. nariu. Paskui priklausiau į 14 (Baltimore, Md.) kuopą ir užsimokėjau už tris mėnesius. To-liau buvau 115 kuopos nariu ir už-simokėjau už 4 mėnesius. Dabar esu 60 kuopos nariu ir užsimokėjau už 3 mėnesius. Is 115, 14 ir 60 kuopų net ir knygutes tūriu, ku-riose pakviutuota mokėtis.

Taigi yra faktai, kad aš į Sa-jungą įmokėjau jau gana daug.

Bet nė tame dalyke ir išsistei-mas, kad kas įmoka doliarį — ki-tą ir nieko neviečia. Lai neuž-mirsta p. J. Grinius, kiek aš kuopų sutvėriau, kiek naujų narių pri-kalbinau, kiek literatūros išpli-kaui ir aukų surinkau literatūros ir "Kovos" fondams. Jeigu a

PIRMA LIETUVIŠKA BANKA AMERIKOJE **3252 SOUTH HALSTED STREET, Kampas 33čios, CHICAGO, ILL.** **A. OLSZEWSKIS, Savininkas.**

SITA BANKA skolina žmonėms pinigų pirkimui namų ir lotų mieste Chicago nuo mažiausios iki didžiausios sumos. Jeigu perkite namą ar lotą, o neturi visų pinigų, atėik pas mus, o mes tau juos paskolinsime už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokėsių.

SITA BANKA taigpi prima uždeėjimui pinigų nuo mažiausios iki didžiausios sumos ir moka depozitoriams 3% metams.

SITA BANKA taigpi parsamdo žmonėms skrynelės (Boxes) pasidėjimui pinigų už \$3.00 metams. Šios skrynelės taip yra apsaugotos, kad prie jų nė ugnis nė vagis negali priėjti.

SITA BANKA parduoda namus ir lotus lengvais išmokėjimais. Jei nori pirkti namą ar lotą mieste Chicago, atėik pas mus, o mes tau surasime tą ką norėsi ir ką įiešakai.

SITA BANKA apsaugoja nuo ugnies namus, būnius ir naminius baldus turtingiausiose Apsaugojimo (Insurance) Kompanijose. Taigpi apsaugoja ir gyvastį bei susižeidimą ("Life and Accident Insurance").

SITA BANKA išlektuoja dalis ir skolas iš Europos ir kitų šalių pigiau ir greičiau kaip visos kitos bankos.

SITA BANKA parduoda šifortas visų linijų ir slunčia pinigų į Europą ir visas dalis svieto geriau, greičiau už visas kitas bankas.

KO TIK REIKALAUJATE, atėikite pas mus, o mes su noru išklausysime Jūsų reikalus ir jeigu bus galima, mes juos geriau ir pigiau atkisme už visus kitus.

BANKOS VALANDOS.

Mūsų Banka yra atdara priėmimui, išmokėjimui ir siuntimui pinigų ir šifortų kasdien nuo 8 valandos ryto iki 9 valandai vakaro, o nedėdieniais ir šventomis dienomis nuo 9 valandos ryto iki 9 valandai vakare.

Olszewskis pats Bankoje buva šiose valandose: Šiokiomis dienomis:

Nuo 8 valandos ryto iki 6 valandai vakare. Nedėdieniais ir šventomis dienomis:

Nuo 11 valandos ryto iki 4 valandai po pietų. Pamedėiais:

Nuo 8 iki 9 valandų ryto iki 1 valandai po pietų ir Nuo 8 iki 9 valandai vakare.

Norintieji su patim Olszewskiu asmeniskai (asabiškai) pasimatyti malonės kreiptis augščiau nurodytose valandose.

GYVENANTI, tolymesniuose miestuose kreipties prie mūsų laikais adresuodami.

A. OLSZEWSKI

3252 SOUTH HALSTED ST. CHICAGO, ILL.

KONCERTAS.

Chicago, Ill. Koncertas, pagarsėjusio dainininko ir kompozitoriaus

Miko Petrausko

atstbus

Nedėlios vak., 3 d. Spalio.

MUSIC HALL

203 Michigan Blvd., Fine Arts Bld.

(ten-pat kur buvo pirminis koncertas).

Koncerte dalyvaus apart Petrausko: p. A. Počia, žinomas lietuvių pianistas; lietuvių vargonininkas Kvartetas; "Birutės" choras, susidedantis iš arti pusantro šimto giesmininkų; smuikiniai paties kompozitoriaus; choro merginos bus tautiškuose rubose. Abiečiai šitas koncertas bus toks pat, koks lietuvių (iki šiol dar neturėjo ir tokių kiekvieno lietuvių šventos pareiga atkviesti koncertą ir pasiklausyti gražiausių dainų, kurios užgauna širdį kiekvieno.

Tiketų kainos: \$1.00; 75c ir 50c.

Tiketai gaunami šiose vietose: "Lietuvos" red., "Kataliko" red., J. Kilio aptiekoje, 3255 So. Halsted st., J. I. Bagdzūna, 1197 So. Oakley ave., M. Tananerič, 670 West 19th st., P. Kaili, 1644 West North avenue, John D. Matilevskio aptiekoje, 4553 South Ashland avenue, F. A. Golubicki, Melrose Park, Ill., Dr. A. K. Rutkavici, 8829 Commercial ave., So. Chicago, Ill. ir pas "Birutės" choristų bei pasalines ypatas. Toliau gyvenanti gali gauti tiketus pas, J. J. Bagdzūna, 1197 So. Oakley ave., J. I. Bagdzūna, 1197 So. Oakley ave., J. I. Bagdzūna, 1197 So. Oakley ave.

SUSIRINKITE

28 dšnių rugpjūtį bus Tėvynės Mytojų Draugijos 23 kuopos ant West Side susirinkimas. Kuriam bus apkalbama daug svarbių reikalų. Todėl būtina visi sanariai ir norintieji prisistatyti, turite atsiųskiti A. J. Varytį, Sv. P. M. batistų kiti, 1100 vakaro. Kviečia Komitetas.

BALIUŠ! BALIUŠ!

Chicago, Ill. Susir. Ljot. Am. 35ta kuopa, parengs didelį balų, nedėlio, 3 d. spalio (Oct.). Freiheit Turner svetainėje 3417-3421 So. Halsted st. Priešais 5ta val. po pietų. Įpazina pora.

Gera lietuviška orkestra, grieš puikiausius lietuviškus ir kitokius

smagius šokus. Todėl kviečiame visus lietuvius ir lietuviškus atstauti ir su visais draugais pasilinksinti.

S. L. A. 36 k. Komitetas.

TEATRAS.

Chicago, Ill. Dramatiska Ratella Survenyų Kuopų Ljet. Soc. Sąjungos Am. stato ant scenos drama "Izraelis" (Sept.) 1909 m. "Hull House" salėje, kampas Halsted ir Polk gatvių. Pradžią lygiai 7 val. vakare. Kainos tiketi: 50c, 35c ir 25c.

Visuomenė jau iš peritų metų yra apsipatūsi su Ratello perstatymais, taigi ir šį kartą tikime, kad visuomenė atsilankys kuokadlingaisiai. Ratello Komitetas.

12 METINIS APVAIKSIOJIMAS.

Chicago, Ill. Draugovė Taisybės Mytojų turės savo 12 metinį apvaikiojimą nedėlio, 26 d. rugpjūtį (Sept.). Profr. Turner svetainėje, 2417 So. Halsted st. Prakeikto pradėis 3 val. po pietų, o po prakabų bus balius. Įeiga po 25c, o draugovė nariams, turintiems ženklus, įeiga nuo 3 iki 5 val. dykt. Visus lietuvius kviečiame širdingai atsilankyti. Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo pusbrolio Jurgio Nakvoso; Kauno gub., Panevėžio pav., Obelių apskr. Aštunti meto kaip Amerikoje ir buvęs gyvens Chicagoje. Taip pat pajieškau savo dėdės Dominiko Blyno iš Piliškų sodinams. Ragavęs parapijos, girėdau, kad taip gi gyvena Chicagoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Miss Katrina Prėdžiūnė, 3312 Vaughan ave., Burnside, Chicago, Ill.

Pajieškau Juozapo Toletiko, kuris pirma gyveno Montreal, Can. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Fortunatas Jamont, 819 Judkins st., Seattle, Wash.

Pajieškau geras išsilavinusio moko, kuris galėtų gerai mokytis muzikos ant visokių pučiamų muzikalių instrumentų ir vesti beną. Norėtu, kad būtų lietuvis. Ar tiesiogiai išsiųskite adresu: Gers lietuviška orkestra, grieš puikiausius lietuviškus ir kitokius

Antan Kleida, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Antano ir taipgi Dominiko Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau savo dėdės A. Zavrackio, Girdėjų, kas gyvena Pullman, Ill. ar West Pullman, Girdėjų buk apsidėsu su mano dėdėne Malvina Zamoneta, Kauno gub.; turis namavėybes ir ligal tėtį gyvena. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N. J.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: P. Wolson, Bristol, So. Dakota.

Pajieškau darbu prie būdėnės ir groėnės. Darba atlieku gerai. Moku gerai angliškai. Reikalaujanti toki darbininko, malonės rašyti adresu: J. N. Fauchel, Cor.Spring & Water st, Waukegan, Ill.

Pajieškau savo pusbrolį Antaną ir taipgi Dominiką Pleikio; Kauno gub., Raseinių pav., Šėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Andr. Tiltis, 805 LaSalle st., Racine, Wis.

As Roz. Navickaitė, už vyro J. J. deklens, pajieškau savo pusbrolio Tadeušo Tamulio; Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Mrs. Roz. Judeikienė, 669 Broadway, Grand Rapids, Mich.

Pajieškau Urėlės Zigulitės iš Joniškio miestelio. Gyvena Chicago, Ill. Ji pati ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: H. M., 2124 Michigan ave., Room 112, Chicago, Ill.

Pajieškau savo gimnastio Juozapo Zukausko; Kauno gub., Raseinių pav., Kėkėnos apskr. Raseinių pavieto, Kauno gub., Raseinių pavieto, Eravikos vol., Paparčių kaimo. 30 metų kaip Amerikoje. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Frank Dergela, R. R. 2 Box 51, Edwards, Ind.

Pajieškau savo dėdės Juozapo Šimono; Vilniaus gub., Trakų pavieto, Kėkėnos vol., Nikadanavos kaimo, Daruoniskio parap. Turia labai svarbių reikalų. Jis patys ar kas kitas malonės duoti ziną adresu: Chaz. K. Shimankas, 135 Morris st., Jersey City, N.

